

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLIII | NÚM. 2242
2,90€ | 11 SETEMBRE 2022

Agustí Codinach

Formació per prevenir els abusos a menors

Coneixem la tasca que desenvolupa l'Institut d'Antropologia
de la Pontifícia Universitat Gregoriana

P 3 i 8-13

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompli ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

MN. MIQUEL RAMÓN
Director

L'antropologia com a camí de sanació

La Pontifícia Universitat Gregoriana ha estat una de les primeres institucions eclesials a establir protocols per a l'atenció a les víctimes d'abusos sexuals a l'Església, així com itineraris de formació que ens permetin afrontar aquesta problemàtica des d'una postura global: civil, canònica, pastoral, econòmica, espiritual, mèdica, psicològica, etc. L'Institut d'Antropologia és una institució que proposa cursos perquè hi hagi persones especialitzades en aquestes qüestions, de manera que pugui establir-se un seguiment i una prevenció eficaços.

Val la pena ressaltar que, davant dels casos d'abusos, la proposta de l'Església és aprofundir en l'antropologia, en la constitució de l'home i de la dona a la llum de la fe. Hem de conèixer els dinamismes humans, que han estat creats per Déu, però alhora s'han vist tocats pel pecat original. Conèixer la grandesa i la vilesa de l'home ens permetrà no caure en posicions extremes, on es considera que l'home és un ésser ideal o bé que es tracta d'un pecador sense remei ni capacitat de correcció.

La història de la salvació és plena de personatges que no són cap exemple de moralitat. Però són cridats per Déu a ser transformats, perdonats i, a través de caigudes i febleses, mostrar la grandesa d'una vida redimida. És a

través de la feblesa com Déu mostra la seva força. Sempre cal evitar el mal, per descomptat, però el pecat no té la darrera paraula sobre la nostra vida.

L'antropologia ens parla de com estem fets, de com funcionen les nostres passions, la nostra ment, de com s'entrellacen en el nostre cor les virtuts i els vicis. La intel·ligència i la voluntat han d'escollir de forma adient com obrar en cada cas, cercant sempre el bé i el sentit dels nostres actes.

El cor anhela sempre l'infinit. Necessita una resposta satisfactòria a la set de sentit, a l'anhel de veritat i justícia. Ens cal un horitzó, més enllà de nosaltres mateixos, vers el qual encaminar les passes de l'existència. Quan aquest anhel no troba resposta, mirarà d'omplir la seva necessitat amb el que sigui; posseirà allò que tingui a l'abast per poder imitar la sensació de plenitud que, en aquests casos, només és passatgera.

L'home ha d'aprendre a conèixer-se, escoltar-se, reconèixer allò que necessita i advertir que només ens omple allò que rebem gratuïtament. Si no és així, ens tornem possessius, com si només fóssim feliços retenint coses: autoritat, diners, fama, persones, etc. Escoltem les preguntes de l'home, per així saber a què està donant resposta Déu i com aquesta resposta és la millor manera de ser homes de debò.

Des de Catalunya
Cristiana us desitgem
molt bona Diada
Nacional de Catalunya
a tots els nostres lectors
i subscriptors

Contingut

- 03**
Editorial
- 05**
La setmana
- 06**
Opinió
- 08**
En primer pla
- 15**
Vida eclesial
- 25**
L'entrevista
- 30**
Carta dominical
- 32**
Bíblia
- 34**
Litúrgia
- 36**
Espai lectors
- 38**
Cultura
- 46**
Agenda
- 47**
Des del carrer

Carles Riera, lingüista i prevere

PÀGINA 25-29

38-39
Juanjo Fernández, autor del llibre
«Els 7 superpoders
de la felicitat»

#SANTEGIDIO SUMMER. Vacances de solidaritat

PÀGINA 18-20

Josep Urdeix, in memoriam

PÀGINA 24

47 Ester Palma, missionera a Corea del Sud

La setmana en tuits

FRANCESC MAURI
@METEOMAURI

Meteoròleg

Des del 1985 que em dedico a aquesta feina no recordo una mort per pedregada. Una tragèdia! Mor una nena de 20 mesos per les ferides en la pedregada a la Bisbal d'Empordà

ANTONI GELONCH
@ANTONI_GELONCH

Historiador

El santuari de Sant Antoni de Pàdua acull les darreres misses abans de la marxa definitiva dels franciscans de Lleida. Els frarets posen punt final a 8 segles de presència a la ciutat. Per part meua, gràcies, però em sap greu que 8 segles de servei s'acabin com si no passés res...

ANTONIO SPADARO
@ANTONIO SPADARO

Director de «La Civiltà Cattolica»

Felicitats pels teus 80 anys, pare Federico Lombardi! Una vida al servei de la comunicació en l'Església al servei de tres Pontífexs! I ara a «La Civiltà Cattolica», on heu tornat després de tants anys!

CRISTINA INOGÉS SANZ
@CRISINOGESSANZ

Teòloga

Aquesta era la seva actitud en l'Església. Esguardant l'horitzó i sempre disposat a apressar el pas. Deia que l'Església tenia un endarreriment de 200 anys. Quantes coses hauríem après en aquest Sínode amb ell! Que feliç hauria estat escoltant tothom! #CarloMariaMartini

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Nova temporada

La nostra programació viu des del 5 de setembre una nova temporada. Una de les principals novetats és la concentració dels espais religiosos entre les 18 hores i les 21 de dilluns a divendres. L'informatiu *Sense distància* passa a ser un magazín de tarda que s'emetrà de 18 a 18.45, tot just abans de les Vespres de Montserrat. A les 19.15, com cada dia, seguim oferint la missa des de la catedral de Barcelona, amb l'única excepció dels dissabtes, que és des de la basílica de la Mercè. I de 20 a 21 h, torna *Camins*, amb la mateixa filosofia oberta i amb noves propostes i seccions.

A banda d'aquesta franja de tarda i vespre, mantenim el Rosari cada dia a les 7, així com les Laudes a les 7.30 des de Montserrat. A les 12, oferim també dos minuts diaris d'invitació a resar l'Àngelus. A més, els diumenges i dies de festa de precepte, continua a les 11 l'Eucaristia des de la basílica de Santa Maria de Montserrat. I pel que fa a altres novetats, destaquem el nou programa *La caravana*, presentat per Joan Trias de dilluns a divendres de 15 a 18 hores.

L'efemèride de la setmana

12 de setembre del 1846

Neix a les Cabanyes el bisbe Josep Torras i Bages

Zoom

EDUARD BRUFAU

Amb la mort de Mikhaïl Gorbtxov als 91 anys desapareix una de les grans figures de la història contemporània. Darrer president de la Unió Soviètica, va fer possible l'obertura del bloc de l'est a la democràcia liberal, posant fi d'aquesta manera a la guerra freda. Gorbtxov ha mort en plena guerra de Rússia contra Ucraïna, conflicte que posa en entredit l'herència del reconegut mandatari. A la imatge, Gorbtxov sent rebut al Vaticà per Joan Pau II just un any després de la caiguda del mur de Berlín.

MIRADA AL MÓN

I si l'altre tingués raó?

Cadascú de nosaltres està convençut que la seva opinió és la millor. És poc freqüent posar en dubte les pròpies certeses i acollir amb interès les idees i els plantejaments dels altres. Escoltem de bon grat el qui ens diu allò que ja pensem o sabem, donem la raó a qui confirma les nostres conviccions i ens tanquem davant del qui sembla expressar un pensament diferent del nostre.

Paradoxalment, l'actual abundància de mitjans d'informació no ha provocat que cadascú tingui en compte més punts de vista per conèixer i per valorar la realitat d'una forma més objectiva. Més aviat, cadascú tria tan sols aquelles fonts amb les quals se sent identificat. A més, els famosos algoritmes decideixen per nosaltres, i cadascú

rep, sense haver-ho decidit i sense adonar-se'n, les notícies i els comentaris que s'assemblen més als que hem mirat anteriorment. D'aquesta manera, les pròpies posicions es van reforçant i les visions personals són cada vegada més unilaterals i més parcials. Les postures s'endureixen, els debats es crispen, les tertúlies són l'exposició cridanera de les pròpies opinions, gens matisades, sense un diàleg real que permeti aprofundir les qüestions.

En contrast amb aquesta dinàmica, la veritat és que tan sols podem aprendre quan som conscients que no ho sabem tot i estem contínuament oberts a l'aportació que ens pot venir dels altres. Podem créixer en coneixement quan acceptem que cap de nosaltres no

AGUSTÍ BORRELL

Vicari general de l'Orde del Carmel Descalç

posseeix tota la veritat i que cadascú veu tan sols una petita part de la realitat. La relació amb l'altre esdevé agradable i enriquidora quan l'acullo tal com és i estic convençut que té alguna cosa a dir-me i a ensenyar-me.

D'altra banda, fins i tot en el cas que no estiguem d'acord amb les opinions de l'altre, el sol fet d'escoltar-lo i acollir-lo, tot respectant la seva experiència i la seva opinió, contribueix a crear un ambient de convivència que permet avançar cap a una societat més serena, més plural i més pacificada.

Tan sols podem aprendre quan som conscients que no ho sabem tot

BET PURSALS

Voluntària de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes

Després de dos anys sense poder anar al santuari de Lourdes, l'Hospitalitat de Lourdes de Barcelona, Sant Feliu i Terrassa va tornar a fer la peregrinació amb molta emoció. Va ser el juny passat.

He viscut aquesta tornada a Lourdes amb moltes ganes i emoció perquè és un lloc molt especial. Hem fet front al Covid-19 amb tots els protocols i prevenció que feia falta per poder gaudir, tant els usuaris com nosaltres, de la peregrinació. La gent gran amb diversitats o sense tenia molta il·lusió per tornar a Lourdes, ja que en moltes ocasions és l'única sortida que fan al llarg de l'any.

Fer el retrobament amb tota la

LA SAL DE LA TERRA

El que he après a Lourdes

família hospitalària ha sigut molt emotiu perquè a Lourdes es viu de forma molt intensa. S'hi respira amor, felicitat i solidaritat. És un lloc on tothom té ganes d'ajudar i no cal que estiguis a l'Accueil. Simplement el fet d'acompanyar les persones que venen a la peregrinació ja és més que suficient. Sempre es diu que som nosaltres els que anem a ajudar allà, però el cert és que al llarg de l'any ens

ajuden ells a nosaltres. Ens ensenyen resiliència, superació i devoció per la Mare de Déu, amb totes les coses que ens expliquen.

Lourdes és un lloc on t'endinques en una bombolla que fa que et trobis a tu mateix/a, reflexionant a partir de tots els exemples de vida que hi ha. La vida pot donar moltes voltes però ells tornen a donar-li una altra volta, cosa que et permet aprendre'n molt.

Et sens ple de tot el que vas vivint al llarg dels dies, encara que dormis poc i et lleves aviat per anar a ajudar a les sales o hakis d'anar a preparar carrets. Fas amistats que saps que seran per sempre, amb somriures i molts bons records. És el que he après a Lourdes.

Fer el retrobament amb tota la família hospitalària ha sigut molt emotiu

Dia rere dia, al servei del nostre poble

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

El fet que aquest any la Diada de l'11 de setembre s'escaigui en diumenge em fa reflexionar sobre la missió de l'Església al servei del poble de Catalunya. L'Església catòlica es posa al servei de cada poble on està arrelada, d'acord amb les circumstàncies de cada lloc i de cada moment. El Concili Vaticà II ens proposa una visió de l'Església que, a imitació de Jesucrist, sigui pobra i servidora de tots, sobretot dels pobres (cf. *Lumen gentium*, 8).

El Catecisme de l'Església ens demana que siguem bons complidors dels nostres deures cívics, amb responsabilitat i participació. La participació és el compromís generós amb la societat. Tots, cadascú des del seu lloc i funció, cal que participem en el foment del bé comú. Depèn de nosaltres que les generacions futures visquin amb esperança.

El 21 de gener de 2011 es va fer públic un document dels bisbes de les diòcesis amb seu a Catalunya titulat *Al servei del nostre poble*, on llegíem: «Com a pastors de l'Església, manifestem el nostre profund amor pel país i ens posem al seu servei, perquè sentim la urgència d'anunciar-li la persona de Jesucrist i el seu Regne, que són per a nosaltres el tresor més gran que tenim» (n. 4).

L'Església a Catalunya té una missió encomanada, que dia rere dia intenta dur a terme amb il·lusió i alegria, sabent que el camí no serà sempre pla.

La realitat actual de la fe a la nostra terra es configura en el marc d'una societat cada cop més secularitzada, en la qual el sentit de Déu i el missatge de

Jesucrist són eclipsats per ideals efímers. De vegades, no és fàcil trobar la manera de proposar la perenne veritat de l'Evangelí de Crist a les persones del nostre entorn. Tanmateix, la proposta de veritat que ofereix l'Evangelí arriba a moltes persones i transforma les seves vides. D'un temps ençà noto un punt d'inflexió. Molts joves universitaris i professionals, així com molts adults, mostren un profund desig de Déu. A més, cada dia som testimonis d'iniciatives solidàries, moltes d'elles promogudes per institucions de l'Església, que ens donen un bri d'esperança. El poble català és solidari i s'arremanga quan cal ajudar els germans. Gràcies per aquesta actitud tan ferma.

Som instruments de Crist i volem que fructifiqui el seu missatge. El papa Benet XVI deia: «L'Església no té consistència per si mateixa; està cridada a ser signe i instrument de Crist, en pura docilitat a la seva autoritat i en total servei al seu mandat. L'únic Crist funda l'única Església. Ell és la roca sobre la qual es fonamenta la nostra fe» (*Homília a la basílica de la Sagrada Família de Barcelona*, 7 de novembre de 2010).

Benvolguts germans i germanes, davant d'una societat catalana que ha d'afrontar molts reptes, l'Església catòlica, conscient de viure en un món plural, se sent cridada a comunicar esperança i a contribuir a la cohesió social, posant-se dia rere dia al servei de tots i, sobretot, dels més pobres. En aquest diumenge, preguem pel nostre poble i per les seves necessitats.

«Creiem
en la salvació,
per això sempre
pensem que hi ha
esperança per
a una persona»

**P. Daniel Portillo, docent de l'Institut d'Antropologia
de la Pontifícia Universitat Gregoriana**

El P. Daniel Portillo, a l'esquerra, al costat del P. Hans Zollner, membre de la Comissió Pontificia per a la Protecció de Menors.

El 2012 la Pontificia Universitat Gregoriana va fer el primer congrés internacional sobre el tema de la protecció a menors i posteriorment va generar el Centre per a la Protecció de Menors. Amb la finalitat de donar a la recerca un nucli més científic es va crear l'Institut d'Antropologia. Estudis interdisciplinaris sobre la dignitat i la cura de les persones vulnerables. Conversem sobre aquest centre i els abusos a menors a l'Església amb un dels seus docents, el P. Daniel Portillo Trevizo.

Com treballa la Universitat Gregoriana el tema de l'abús sexual a menors?

A través de l'Institut d'Antropologia, la finalitat és generar investigadors i professors, per treballar no només el tema de l'antropologia, sinó també la cura i la dignitat de les persones vulnerables. La nostra missió és la prevenció de l'abús sexual de menors en l'Església.

La fita és capacitar persones de l'Església perquè puguin prevenir els abusos sexuals?

Exacte, capacitar de manera transdisciplinària les persones que venen

recomanades directament per les diòcesis, els ordes, les congregacions. En aquest moment, tenim un alt índex de laïques que han estat enviades amb la finalitat de generar un compromís eclesial de protecció de menors als seus ambients.

En què consisteix bàsicament el programa d'estudis en safeguarding?

El diploma en espanyol, que dura 16 setmanes, està constituït per cinc unitats. La primera és la cultura de la infància, la comprensió de com la societat entén i acull el menor; en un segon moment, considerem les víctimes des de diferents enfocaments: la victimologia, la psicoteràpia, la qüestió jurídica. En la tercera part s'analitza el tractament als agressors: des d'un enfocament psicoterapèutic, canònic, a través dels mitjans de comunicació, etc. En un quart moment s'analitza com les institucions han de generar els codis de conducta, els protocols que poden ajudar i donar suport en aquest tipus de situacions. I, finalment, s'estudia com generar una cultura de prevenció.

A França es parla molt de justícia i de compensació econòmica per a

«La nostra missió és la prevenció de l'abús sexual de menors en l'Església»

les víctimes. Quines altres coses caldria tenir en compte?

Quan col·loquem la víctima al centre, sabem que l'escolta és principal. Cada víctima és per a nosaltres un aprenentatge. Hi haurà qui particularment demani, per exemple, que la ruta d'acció sigui més terapèutica; en altres casos, la ruta d'intervenció més immediata serà la jurídica, la canònica, l'econòmica o l'espiritual. Mantenir una escolta empàtica amb les víctimes ens ajudarà a saber com intervenir adequadament. No es pot posar tothom en un mateix cistell, perquè, així com no hi ha un únic model d'agressor, tampoc no hi ha un únic model de víctima. És important adonar-nos davant de qui ens trobem.

Quines són les conseqüències que fan de l'abús sexual una cosa irreparable? O sí que és reparable?

Obviament, pot ser restauratiu, no es pot pensar que a una persona que ha estat abusada se li ha acabat la vida. Una persona que ha patit un abús, efectivament ha patit un dany que la pot condicionar, però no pot posar fi als diferents aspectes de la seva vida diària. Ella té recursos de resiliència, forces que poden ajudar la víctima a tirar endavant. Creiem en la salvació, per això pensem que sempre hi ha esperança per a una persona, malgrat el dany que hagi patit. No podem dir que una persona que hagi viscut l'abús ho hagi perdut tot, sinó que mirarem de fer el màxim per ajudar-la, per rodejar-la d'ambients que la continguin: una família, una amistat, una parella, la comunitat religiosa que conté la víctima. Contenir en el sentit d'acollir la víctima, d'impulsar-la per tirar endavant.

Per què alguns cops els abusos s'han donat en contextos sagrats, prop dels sacraments, dels moments de confessió?

Es perverteix tot el llenguatge teològic, de Déu, de la paternitat espiritual, de fraternitat, d'amor. La distorsió del llenguatge teològic és clau per ubicar un agressor. La persona es percep com una cosa que en realitat no és. Parla d'un Déu que no existeix: un Déu pusil·lànim, un Déu que ho permet tot, fins i tot extralimitar-se.

Tenint en compte la complexitat de variables que hi ha en els

casos d'abusos sexuals, quin seria el procediment més adequat per evitar-los?

Tot això ens obliga a fer discerniments vocacionals cada vegada més seriosos. El fet que hi hagi una crisi aritmètica de vocacions a les nostres cases de formació no ens pot fer eludir els filtres necessaris per a una selecció adequada de candidats. Cal prendre criteris fonamentals per al discerniment vocacional i per a l'acompanyament de les persones que hagin viscut abús previ al Seminari. Entre el 75 i el 85% dels abusos malauradament es cometien a la família, del 3 al 5% oscil·la en els ambients eclesials. L'abús sexual que es viu a la societat pot ser una realitat d'algunes persones que desitgen ingressar al Seminari i a la vida religiosa i contemplativa, una realitat potser prèvia a la comunitat.

Com analitzen el fenomen del silenci i de l'encobriment dels

«Quan col·loquem la víctima al centre, sabem que l'escolta és principal»

Seu de l'Institut
d'Antropologia.

agressors?

Hi ha tres etapes. A la primera, l'encobriment, el silenci i la complicitat estan vinculats a un fenomen d'al·lucinació negativa. L'al·lucinació es produeix quan nosaltres alterem la realitat: veiem i sentim coses que no són reals. Però en l'al·lucinació negativa, en lloc d'agregar alguna cosa a la realitat, li extraïem coses. L'al·lucinació negativa es donava en els trasllats freqüents dels sacerdots d'una parròquia a una altra, pensant que, enviant el sacerdot als marges de la diòcesi, el problema es resol·dria. Se sap però, que el pervers, com més sol es troba, més perillós és. L'al·lucinació negativa també es presentava a les congregacions que consideraven sant aquell fundador o aquell membre de la comunitat que abusava sexualment. Ho veiem amb Marcial Maciel a la Legió de Crist; amb Fernando Karadima a Xile; són fundadors, figures pseudocarismàtiques que, en el seu moment, generaven una idealització. La segona etapa és quan ens adonem que les coses són de veritat, existeixen des d'antic, i cal assumir-ne la responsabilitat. Recordo aquella frase de Benet XVI quan deia que els abusos sexuals eren un eclipsi per a l'evangelització. Som conscients que aquests delictes existeixen i que no són res de nou en l'Església. A la *Didakhé* ja es parla de la corrupció de menors, al Concili d'Elvira es diu que una persona no pot rebre la comunió al llit de la mort quan ha abusat d'un menor. Els abusos són tan antics com la societat mateixa. Els antics grecs tenien l'*erastés* i l'*eromenós*, la relació del pedagog i de la persona instruïda, que no era una relació només pedagògica, sinó amb una inducció sexual. La tercera fase és la de la reestructuració, la de la reforma que venia sent proposada per Benet XVI i que ara es du a terme amb el papa Francesc. Es van fent passes concretes, com la subdivisió de la Congregació per a la Doctrina de la Fe, que tindrà una secció per a la part doctrinal i una altra per a la part disciplinària. Ara els abusos arribaran directament a aquesta secció disciplinària. La reforma de la cúria del papa Francesc té molt a veure amb aquesta finalitat de fer-la més operativa, al

«Així com no hi ha un únic model d'agressor, tampoc no hi ha un únic model de víctima»

servei de la protecció dels menors. Aquestes són les tres fases: negar, acceptar, intentar resoldre.

Les congregacions religioses haurien d'envoltar-se de l'ajuda de tècnics i de professionals per assistir en el discerniment i en la formació?

Així hauria de ser. Jo penso que hem d'evitar la «totologia». No ho sabem tot, i crec que ens cal la humilitat per saber que necessitem l'ajuda d'altres persones, que poden ser més capaces que nosaltres per percebre alguna de les àrees. En cas contrari, és fàcil caure en una visió simplement exterior. No podem saber que una persona és espiritual o de pregària només perquè va a la capella tots els dies, s'agenolla i tanca els ulls. No podem tenir la certesa d'això només per un gest exterior, perquè qual-sevol actor ho pot fer. Per això crec que és important també el suport, sobretot, del coneixement de les motivacions interiors, quina és la motivació que mou les persones.

Com veu la necessitat que té l'Església de ser proactiva amb la informació, d'aliar-se amb els mitjans de comunicació i amb els periodistes, per tractar de la millor manera aquests temes?

Estic d'acord en aquesta posició de ser proactius, perquè hem estat molt reactius. Hem de desmentir el que altres diuen de nosaltres, i de vegades ho fem de la pitjor manera. Tornant a l'assessoria externa, hem

de tenir en compte que nosaltres no estudiem comunicació, no és la nostra perícia. Per tant, per fer un comunicat de premsa, per oferir una notícia, per transmetre i per ser clars en la comunicació, és evident que també necessitem un suport de persones que ens ajudin. El que està en joc sempre, en primer lloc, és la dignitat de les persones, de les víctimes que en ocasions no volen ser publicades, perquè encara no estan preparades o perquè no han elaborat l'abús. No sempre hi ha l'obligatorietat de donar la notícia. Crec que és important estar assessorats en aquest tema, perquè altrament podem caure en l'excés de fer mal a algú, per pensar que som amics de la veritat i que estem fent una cosa aparentment molt veraç, quan en realitat estem atemptant contra la dignitat d'una persona.

Segurament la major esperança recau sobre la prevenció.

Com que no li hem donat tanta importància a la prevenció, en veiem les conseqüències, que són els abusos. La prevenció costa recursos, persones, però mai no serà més cara que el que costa atendre els abusos sexuals. Si ho veiem com una inversió, no només econòmica, sinó també de recursos humans, de temps, de dedicació concreta, no ens surt més car que la intervenció dels casos. Si l'Església inverteix més en la prevenció, crearem un ambient més segur per a tothom. L'Església, com a mare, és

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya
Cristiana tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

una Església que protegeix els seus fills. Si l'Església no s'esforça en la prevenció, es qüestiona l'evangelització. Una evangelització que no vagi de la mà amb la prevenció no té sentit. Tot aquest tema dels abusos ens ha ajudat també a analitzar els ambients de violència que fem servir a l'Església, els nostres nivells d'agressivitat en la vida comunitària: des de les típiques petites agressions verbals, fins a gestos més concrets d'odi. Treballar amb el tema de prevenció, per tant, és treballar amb el tema de l'autoritat, de rendiment de comptes, on prenem consciència que ens hem consagrat per a un servei de qualitat, on tenim l'obligatorietat de donar el millor de nosaltres en allò que fem. És un principi molt

innat de l'Evangelí. No tots els abusos són sexuals, i no tots els abusos sexuals són comesos per clergues; i no tots els abusos sexuals comesos per clergues són contra menors d'edat. Per això, l'espectre és més ampli. Parlar d'abusos és parlar de les dinàmiques que a l'interior de l'Església poden estar generant dinàmiques abusives. D'això, en dic «eclesiopaties», és a dir, totes les dinàmiques malaltes o patològiques que, dins de l'ambient eclesial, poden propiciar situacions abusives, dinàmiques d'abús. El clericalisme, el «seminarisme», l'abús de poder, la traïció de la confiança, etc., que anticipen un comportament sexual posterior, són tot «l'aperitiu» per poder arribar a un comportament sexual pròpiament dit.

«El que està en joc sempre, en primer lloc, és la dignitat de les persones»

«Si l'Església no s'esforça en la prevenció, es qüestiona l'evangelització»

Rita Laura

L'Església ha d'invertir en prevenció per crear ambients segurs.

ràdio estel

El matí a Ràdio Estel
de 8 h a 13.45 h

Tot anirà bé
de 15 h a 18 h

Camins
de 20 h a 21 h

Barcelona 106.6

Tarragona 100.6

Girona 103.4

Lleida 91.5

Catalunya Central 93.7

Vic 98.4

Tortosa 90.1

El Garraf 96.8

La Cerdanya 104.4

La Seu d'Urgell 105.0

Andorra 107.5

Bossòst 106.0

escoltant, sentiràs

Vida eclesial

Aquesta setmana parlem del consistori sobre la constitució apostòlica Praedicate Evangelium, ens apropem al treball de Sant'Egidio a Xipre i informem sobre la celebració del centenari del naixement de sor Genoveva Masip el 2023

El Papa presideix la missa final del consistori

Francesc demana als cardenals que estiguin oberts a la sorpresa

AGÈNCIES
Ciutat del Vaticà

El papa Francesc va presidir a la basílica de Sant Pere la missa conclusiva del consistori que va durar dos dies, on els purpurats van reflexionar sobre la nova constitució apostòlica *Praedicate Evangelium*.

«En el disseny de Déu a través dels temps tot troba el seu origen, existència, fita i fi en Crist.» Aquesta afirmació va centrar l'homilia de Francesc en l'eucaristia amb els nous cardenals i el Col·legi Cardenalici al final del consistori, que es va celebrar, segons un comunicat vaticà en un «ambient fratern».

El Papa va recordar que les lectures de la celebració presentaven «una doble sorpresa: la de Pau davant del disseny de salvació de Déu i la dels deixebles en la trobada amb Jesús ressuscitat que els envia a la missió».

Per al Pontífex, en aquests dos escenaris bufa amb força el vent de l'Esperit Sant, de manera que «puguem sortir d'aquesta celebració, i d'aquesta convocatòria cardenalícia, més capaç d'anunciar les meravelles del Senyor». Segons Francesc, cal viure una lloança de «sorpresa» que eviti caure en el risc de la rutina: «El que ens meravella no és el pla de salvació en ell mateix, sinó el fet que Déu ens involucrien aquest disseny seu.»

Per això, el Papa va insistir en la capacitat de sorpresa davant les paraules de Jesús, que ressonen avui igual que ho van fer fa dos mil anys: «No és diferent la meravella que ens causa si ens mirem a nosaltres mateixos, reunits avui aquí, aquí el Senyor ha repetit les mateixes paraules, el mateix enviament.»

Al final de l'homilia, Francesc va definir un ministre de l'Església com algú «que sap meravellar-se davant del disseny de Déu i amb aquest esperit estima apassionadament l'Església, prompta per servir en la seva missió on i com vulgui l'Esperit Sant». El Pa-

pa també va preguntar als cardenals sobre la seva capacitat de sorpresa: «Som capaços de sorprendre'ns, de viure l'estupor? Que així pugui ser també per a nosaltres! Que sigui així per a cadascun de vosaltres, estimats germans cardenals!»

Nous cardenals

Amb una solemne cerimònia que va tenir lloc el dissabte 27 d'agost a la basílica del Vaticà, el papa Francesc va crear vint nous cardenals. D'aquests, 16 tenen menys de vint anys i, per tant, tindran dret de vot en un futur conclave. Dels purpurats sortits d'aquest darrer consistori destaca el fet que són de procedències geogràfiques molt diferents, i que representen millor la demografia del món catòlic: els europeus ja són minoria (8), mentre que guanyen pes els cardenals del continent americà, d'Àfrica i d'Àsia.

Pel que fa a l'edat, destaca que n'hi ha tres de menys de 60 anys, tots ells prelats de diòcesis de països pobres. El més jove de tots és Giorgio Marengo, de només 48 anys, Missioner de la Consolata d'origen italià, que es troba al capdavant de la diòcesi d'Ulan Bator, Mongòlia, país que compta amb una població de tan sols 1.300 catòlics. Juntament amb Mongòlia hi ha tres països més que per primera vegada estan

PAPA FRANCESC
«El que ens meravella no és el pla de salvació en ell mateix, sinó el fet que Déu ens involucri en aquest disseny seu»

Un moment de l'eucaristia de cloenda del consistori.

D'esquerra a dreta els cardenals Oscar Maradiaga, Carlos Osoro, Ricardo Blázquez, Joan Josep Omella i Antonio Cañizares.

representats al col·legi cardenalici: el Paraguai, Singapur i Timor Oriental. Amb les incorporacions dels nous purpurats, el nombre total de cardenals arriba als 226, dels quals tan sols només 132 són electors, la majoria creats pel papa Francesc.

Aquest darrer consistori ha presentat la peculiaritat d'haver-se celebrat el mes d'agost, cosa fins ara poc habitual. A més, els cardenals es van quedar uns dies més a Roma per debatre amb el Papa el contingut de la constitució apostòlica *Praedicate Evangelium*, que tracta sobre la ne-

cessària reforma de la cúria i el seu paper en el servei a l'Església. Tot plegat, afegit al fet que, l'endemà mateix del consistori, el Papa pregués davant la tomba de Celestí V —el primer Pontífex que va renunciar al ministeri petrí— fet que es va voler interpretar com a senyal de la voluntat de Francesc de presentar la renúncia en els propers mesos. El mateix Bisbe de Roma va afirmar setmanes enrere que, a causa de l'edat avançada i problemes de salut, no descartava fer aquest pas.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Conèixer i estimar...

Aviat ens oblidem de les coses que ens impacten. I potser l'abundància de notícies ajuda a aquest fenomen humà. Però a mi sempre em queda la mateixa sensació: només coneixent les persones —i no en la seva col·lectivitat només, sinó en la seva individualitat personal— es poden estimar de veritat. M'explico: quan em critiquen el col·lectiu que sigui, i sovint és el dels immigrants que venen d'Àfrica, acostumo a preguntar: coneixes de prop algú? Tens cap amic subsaharià, per exemple?

Jo en tinc tants! I me'ls estimo tant! Venen d'un país sovint ple de riqueses espoliades per altres països que els obliguen a sortir dels seus pobles i emigrar per fer front a les necessitats bàsiques. En el viatge no fan servir, com els turistes, avions o creuers que converteixen el viatge en un lloc de confort i rapidesa o de luxe i diversió. Travessen el desert durant dies o mesos per arribar a una tanca o a un mar que amenaça amb engolir-los. I quan hi arriben troben una sèrie d'obstacles que no s'imaginaven: dificultat per a la legalització, la llengua, l'habitatge, el treball.

Cada vegada que em trobo un grup de subsaharians amb aquells immensos farcells blancs carregats de bosses o sabates, fins que els fan fora d'un lloc, penso en les seves vides d'un passat difícil, un present de lluita i un futur incert. Per això gaudeixo amb les abraçades que rebo i dono als meus amics de Santa Anna o al meu estimat barri del Raval.

VICTÒRIA MOLINS
Religiosa teresiana

#SANTEGIDIOSUMMER. Vacances de solidaritat

La Comunitat de Sant'Egidio està al costat dels refugiats.

MARIONA TÉLLEZ
Comunitat de Sant'Egidio-Barcelona

«*I miss my mum*» («trobo a faltar la mare»), deia l'Abdulhai, tot passejant pel zoo de Pafos a Xipre. L'Abdulhai, procedent de Somàlia, té 15 anys. Com moltíssims altres menors d'edat ha arribat a aquest país dividit entre nord i sud. Va viatjar des de la seva ciutat natal, Mogadiscio, fins a Djibouti. D'allà va anar fins a Istanbul i finalment va arribar a Xipre-Nord. Després de passar la frontera terrestre xipriota el van establir al camp de refugiats de Paur-nara («camp de la pols»).

A Xipre he conegut molts altres nois i noies com l'Abdulhai, procedents de Somàlia, Sierra Leone, Nigèria, Congo o Guinea. Son menors d'edat. Viuen en aquest camp entre

la pols, en tendes o mòduls com a «habitacions» per a 20 joves i amb poques dutxes. El menjar sempre és igual i les condicions de vida molt difícils. Després de 2 o 3 mesos al camp els instal·len en espais adaptats com a cases d'acollida: hotels buits de ciutats turístiques sense demanda.

La Comunitat de Sant'Egidio ha volgut acompanyar i respondre les demandes d'acollida i amistat de molts refugiats que es troben paralitzats en diversos camps de refugiats en les fronteres d'Europa. Aquest estiu he tingut la possibilitat de formar part d'aquest gran moviment de solidaritat #santegidio.

Les condicions
de vida al camp
no són fàcils.

diosummer a l'illa de Xipre, al camp de Pournara. En aquest camp empolegat i ventós he conegut aquest grup de joves menors. També hi havia adults, famílies senceres procedents de diferents països d'Àsia i Àfrica. A la «tenda de l'amistat» cada tarda s'oferia menjar i repòs a 550 persones.

L'Ali i la Yalda, amb els seus 5 fills i la resta de la família van sortir de Kabul després de l'ocupació dels talibans. Tenien una bona feina i una bona formació, molts somnis de futur. Ara es troben aturats a Pournara després d'haver gastat milers d'euros per arribar fins aquí. Volen viure al Canadà amb altres familiars. L'Ismael i la Tarteel, pare i filla, venen

de Gaza. Ens ajuden com a voluntaris servint les taules per als altres amics refugiats.

Malgrat la pols, la calor i el vent, aquest dies al camp es respira un aire nou d'esperança. Amb la solidaritat dels voluntaris europeus de Sant'Egidio s'ofereix un bon àpat reconstituent, però també un somriure, sentir-se escoltat, l'alegria de la festa, aprendre la llengua o experimentar la delicadesa en el tracte. Ser tractats com a éssers humans, com a joves amb desitjos de futur o com a infants que volen córrer i jugar.

Què es pot fer per aquests joves menors d'edat com l'Abdulah (So-

Es pot desapropiar tot
aquest potencial
juvenil abandonant-lo a
un camp de refugiats?

Calen moltes mares,
germans, amics per a
tots aquests nois
i noies que
ens necessiten

màlia) o la Brandy (Nigèria)? Tots coneixen Espanya, Barcelona, el Barça, Catalunya. Nosaltres no parlem amb tanta normalitat de Somàlia o de Nigèria. Joves amb somnis de ser periodistes o advocats. Han llegit els llibres de Harry Potter i han vist les mateixes sèries i pel·lícules que nosaltres. Però la vida al camp de refugiats de Purnara no té futur: «Esmorzem i estem després a l'habitació amb el mòbil, després dinem i tornem a l'habitació, i després sopem.» Es pot desapropiar tot aquest potencial juvenil abandonant-lo en un camp de refugiats?

Aquestes joves són joves globals, arreu del món són iguals. Al meu amic Abdulhai només el diferencia de tants altres joves europeus una elecció. Als 14 anys,

per no ser reclutat com a nen soldat, va haver de marxar lluny de la seva mare. Per a l'Abdulhai i per a molts altres infants i joves, cal continuar treballant per la pau, per un món amb menys armes, amb més paraules i més solidaritat. Calen moltes mares, germans, amics per a tots aquests nois i noies que ens necessiten. No pot caure en l'oblit ni en sac foradat la demanda de molts: «Trobo a faltar la mare.» Cal desenvolupar models d'acollida i integració per als menors no acompanyats. És urgent l'obertura de vies legals i segures per estalviar els viatges de la mort i donar futur als refugiats. Els corredors humanitaris que la Comunitat de Sant'Egidio ha obert a Itàlia, França i Bèlgica en són un exemple.

UN NOU LLINDAR

El qui perdona no s'equivoca mai

Per a afirmar la nostra fe, hem de mirar Jesús i veure fins on arriba la dimensió del seu amor. D'ell rebem i acollim la major revelació sobre Déu, ric en misericòrdia; d'ell ens ve la màxima revelació del perdó. L'amor de Déu s'anticipa sempre a la nostra manera de ser i d'obrar, l'amor de Déu transforma el cor de l'home perquè es giri de nou cap a Ell. Si fem un repàs a la nostra vida podrem reconèixer, tot i les nostres infidelitats i incoherències, com la paciència de Déu ens ha mantingut enmig de moltes vicissituds.

Es tracta, per tant, de la nostra relació amb Déu com a font autèntica de vida cristiana i garantia del nostre compromís social.

«No hi ha conflictivitat entre Déu i l'home —ens diu la Doctrina Social de l'Església—, sinó una relació d'amor en la qual el món i els fruits de l'acció de l'home en el món són objecte d'un do recíproc, entre el Pare i els fills, i dels fills entre ells, en Crist Jesús: en Ell, i gràcies a Ell, el món i l'home coneixen el seu significat autèntic i originari» (CDSE 46).

Si ens familiaritzem cada vegada més amb la Paraula de Déu fent possible l'encontre amb Jesús, i actuem en conseqüència, no només serem els beneficiaris d'una nova manera d'estimar, sinó que entendrem que aquesta no té mesura. Buscar l'ovella perduda, que implica deixar les altres noranta-nou, exigeix potser la renúncia a moltes seguretats i comoditats habituals. Crist no va dir «espereu que vinguin», sinó «aneu a tots els pobles i feu-los deiebles meus...» (Mt 28,19). Perdonar és donar vida i rebre-la. El perdó és una reacció en cadena, la cadena del bé que es contagia i es globalitza. Per això, el qui perdona no s'equivoca mai.

Amb la solidaritat dels voluntaris europeus de Sant'Egidio s'ofereix un bon àpat reconstituent, però també un somriure.

SEBASTIÀ TALTAVULL
Bisbe de Mallorca

 Barcelona

Filla de la Caritat, va destacar per la seva tasca a favor dels més vulnerables

El 2023 es commemorarà el centenari del naixement de sor Genoveva Masip

CARME MUNTÉ MARGALEF
Barcelona

Va ser especialment coneguda a la Barceloneta, on el 1979 posà en marxa l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac

Entre les personalitats i els esdeveniments que es commemoraran l'any 2023, el Govern de la Generalitat ha inclòs els 100 anys del naixement de sor Genoveva Masip i Torner, per la seva tasca a favor de les persones més vulnerables, a proposta del Departament de Justícia. «Com a germana de comunitat em sento molt orgullosa d'aquest reconeixement i record», ha manifestat Maria Arrese, Filla de la Caritat de la Companyia de Sant Vicenç de Paül i Santa Lluïsa de Marillac.

Sor Genoveva va néixer a Sabadell el 19 de novembre del 1923 i va morir a Barcelona el 17 juliol del 2015. El 1944 va ingressar a la Companyia de les Filles de la Caritat de Sant Vicenç Paül. Va estudiar magisteri i va treballar al Col·legi de Jesús Natzarè (Barcelona).

Va ser nomenada responsable de la Casa de la Caritat o Hospital de

Beneficència de Sabadell (1964), directora del Seminari i del noviciat de Barcelona (1967) i visitadora de la congregació a la província canònica de Barcelona (1973).

Als anys setanta va començar a visitar famílies dels barris més pobres de Barcelona i els interns de la Model, esdevenint la primera voluntària de la presó. Va ser especialment coneguda al barri de la Barceloneta, on el 1979 posà en marxa, juntament amb les seves germanes de comunitat, l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac. Es tractava d'un espai per acollir persones amb problemes d'addiccions, que vivien al carrer, de vegades per extrema pobresa o perquè patien patologies de salut mental. També persones que a finals dels vuitanta morien de sida o famílies desestructurades i en exclusió social. El 1983, juntament amb Josep Costa Planagumà, va fundar i dirigir la Fundació Acollida i Esperança, des d'on treballava per la reinserció social de persones marginades.

«Del gran llegat que ens deixà es podrien destacar tres aspectes», exposava Mijail Acosta, membre de la Fundació Acollida i Esperança, en un article publicat a *Catalunya Cristiana* el 10 de juliol del 2019. «El primer és que va ser una dona compromesa i coherent. El segon aspecte era la fe indestructible. I el tercer, que és potser el més singular: la tendresa. Singular perquè tal vegada marca la diferència. Va saber conjuinar la denúncia, la fermesa, l'acolliment i els acompanyaments amb una gran dosi de tendresa.»

Entre les efemèrides que recordarà el 2023, també es troben els 900 anys de la consagració de les esglésies de Sant Climent de Taüll i de Santa Maria de Taüll, o els 400 anys de la mort de Francesc Vicent Garcia i Ferrandis, conegut amb el sobrenom de Rector de Vallfogona.

Sor Genoveva Masip destacava per la seva gran tendresa.

L'escola ens necessita «en forma». Cuidem-nos!

Si bé és important el temps, molt més ho és la qualitat amb què s'educa, com fem les coses, la manera com escoltem l'altre

ANNA M. RIFÀ SAIS
Creadora i responsable del
programa ESCOLA VEDRUNA
ESCOLA ATENTA

Els darrers dies del mes d'agost han anunciat la tornada a escola. Per a molts de nosaltres, ha suposat la cloenda d'un temps on hem hagut de cuidar-nos físicament i emocionalment, per poder, durant el curs escolar, atendre i acompanyar els nostres alumnes i també escoltar els seus respectius pares i mares.

Si bé la comunitat educativa ha estat sempre en el punt de mira, per part de la societat, per la «suposada quantitat de vacances», no s'hauria d'estar també agraït per la gran tasca que fem?

No n'hi ha prou en quedar-se sempre enganxat en allò que falta, ja que ens porta a viure insatisfets i la insatisfacció condueix a la no-felicitat. Cal posar la mirada en allò que s'està fent de valent. Acompanyar emocionalment els infants, adolescents i joves no és fàcil, i menys en la situació que estem vivint amb problemes de salut mental (*in crescendo* arran del Covid), les guerres, les patacades de l'economia, els pocs recursos, els nivells de pobresa en augment, la sequera, el desgavell climàtic i moltes coses més.

Començar abans ha volgut dir preparar el curs amb molt menys temps i condensar la feina a fer amb menys hores. És això el que es busca?

Però si bé és important el temps, molt més ho és la qualitat amb què s'educa, com fem les coses, la manera com escoltem l'altre, com el mirem, amb quines paraules ens hi dirigim, amb quins gestos l'acompanyem. Els nostres fills i filles són el millor regal

que tenim i dipositem la confiança en el centre escolar, perquè junts volem el millor. I és així com ha de ser. Però no oblidem mai que aquesta és una tasca compartida entre família i escola.

Ser professora és tot un repte. Transmets allò viscut, allò que portes a dins, transmits amb amor i des de l'amor, transmits amor pel coneixement.

Però, a voltes, manquen les ganes d'aprendre, ja que va molt lligat a cercar solucions fàcils quan es presenten inconvenients o problemes. Ens cal educar en la frustració, en el fet que no tot surt ni sortirà a la primera, que s'entrebaranaran, cauran i hauran de tornar-se aixecar tantes vegades com sigui. Però, és cabdal que algú estigui al seu costat per donar-los la mà i convidar-los amb bondat i compassió a continuar caminant. I aquest valor, aquesta actitud, només és possible amb amor i des de l'amor.

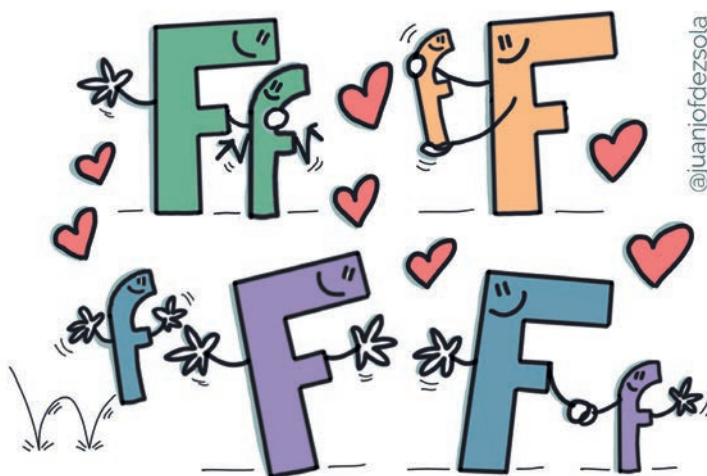
Desitjo a tots els equips directius dels centres un bon començament de curs. Que la il·lusió, l'energia i el convenciment d'acompanyar el claustre i tota la comunitat educativa hi sigui present.

A tota la comunitat educativa li desitjo que no vulgui anar de pressa en aquests inicis. Tot s'anirà fent a poc a poc, posant atenció, cura i bondat en tot allò que es fa. L'escola ens necessita «en forma». Cuidem-nos!

Mares i pares, avis i àvies, cuidadors, tutors, siguem mans que abracen, sostenen i acompanyen els nostres infants, adolescents i joves en aquest nou inici escolar.

Centre de Preparació al Matrimoni

L'objectiu últim és ajudar a fer de la celebració del sagrament del Matrimoni el moment de l'entrega amorosa

SALVADOR MANICH BOU
President del Centre de Preparació al Matrimoni

El Centre de Preparació al Matrimoni (CPM) és una organització laical internacional, el propòsit de la qual és la formació de les parelles que desitgen unir-se en matrimoni. A Espanya existeix la Federació Espanyola del CPM (FeCPM), que està organitzada al voltant d'una Assemblea de Representants i una Junta Directiva, i està present principalment en l'arc nord i est de la península, des de Cantàbria fins a València.

La presència més nombrosa es troba a Catalunya que, a banda de Lleida i Tarragona, té representació a les tres diòcesis de la província eclesiàstica de Barcelona: als bisbats de Sant Feliu, de Terrassa i de Barcelona. Recentment, ha estat reconeguda com a associació privada de fidels per part de l'arquebisbat de Barcelona.

Els membres de l'organització són matrimonis que han rebut una formació específica de monitoratge prematrimonial de parelles. Els matrimonis s'organitzen en grups de 4-6 matrimonis, amb un consiliari, on reben formació continuada, i presten servei a les parròquies que desitgen el suport del CPM per als cursets prematrimonials. Com a organització que dona servei a l'Església, el CPM col·labora amb altres grups o entitats dedicades a l'evangelització.

La filosofia del CPM es basa en l'actitud d'acollida a les parelles, en crear un clima de diàleg i en fer un acompanyament en el seu creixement en l'amor i en la fe.

Els Cursets de Preparació als Matrimonis estan estructurats en sis temes: el Diàleg, l'Amor, la Sexualitat, els Fills, la Fe i el Sagrament del Matrimoni, i l'Obertura Social de la Parella. Les sessions en si són una posada en pràctica de com hauria de ser el diàleg en el matrimoni si desitgem que l'Amor pugui créixer al llarg de la vida. Se cerca la interpellació amb els assistents i s'ajuda a fer que constatin que en el seu interior ja existeixen moltes de les eines que necessiten per fer del seu matrimoni una experiència de creixement, de felicitat i d'apropament a Déu.

Tota la metodologia al voltant dels Grups de Diàleg es troba escrita en els llibres *Fent Camí amb les Parelles I i II*, de Mn. Gaspar Mora i el P. Ignasi Salvat, sj, i se sosté en la proposta pastoral d'*Amoris laetitia*.

En paraules del mateix Mn. Gaspar Mora, l'objectiu últim és ajudar a fer de la celebració del sagrament del Matrimoni el moment de l'entrega amorosa, mútua, plena i definitiva, en l'Esperit del Déu viu de l'Amor; il·luminat, o el creixement, d'una vida de parella i de família segons els valors de l'Evangeli de Jesús.

Ha mort Josep Urdeix, el diaca degà

IGNASI MIRANDA
Diaca

Deixa una gran empremta de servei, espiritualitat i saviesa, especialment en l'estudi sobre la litúrgia

Josep Urdeix, un dels primers di-aques ordenats per a l'exercici permanent a l'arxidiòcesi de Barcelona i a Espanya, ha mort el divendres 26 d'agost als 81 anys d'edat. Després de més de dues dècades lluitant contra el Parkinson que patia, no ha pogut superar l'última crisi provocada per aquesta malaltia. Deixa una gran empremta de servei, espiritualitat i saviesa, especialment en l'estudi sobre la litúrgia de l'Església catòlica, amb especial èmfasi en la difusió dels fonaments del diaconat dins del ministeri ordenat. Amb la seva llarga barba, la seva presència en actes públics o en el servei a l'altar transmetia un treball perfectament connectat amb l'*ars celebrandi*, aquell art que connecta el poble creient amb el Misteri pasqual de Crist mort i ressuscitat.

Josep Urdeix Dordal, nascut a Barcelona el 22 de desembre del 1940, va ser ordenat diaca el 1981, només uns mesos després que rebés aquest ministeri el primer d'Espanya, Lluís Nadal, i ha estat un gran estudiós de la litúrgia. Casat i amb tres filles, havia dedicat una atenció particular al món teatral. Entre moltes altres tasques, va ser gerent i promotor d'espectacles teatrals, i va exercir la crítica teatral al diari *El Correo Catalán*.

Des del 1961, va col·laborar amb el Centre de Pastoral Litúrgica, del qual

va ser president entre els anys 2002 i 2008. També va ser després membre del consell de redacció de la revista *Phase*. Va ser director de la col·lecció *Quaderns Phase* durant molts anys. Entre 1982 i 1992, va ser el coordinador de la Missa de La 2 de TVE Catalunya, on servia a l'altar fent equip amb el prevere Joaquim Martínez Roura. De fet, va ser-ne el seu iniciador, quan van començar les emissions en català aquell històric 10 d'octubre de 1982. Tot just en poques setmanes, es complirà el 40è aniversari d'aquesta celebració televisada.

D'altra banda, Urdeix va exercir com a professor de Litúrgia a l'Institut de Litúrgia de Barcelona (concretament, entre el 1982 i el 1997), i va ocupar el càrrec de delegat de Pastoral Sacramental i Litúrgica de l'arxidiòcesi de Barcelona. Va ser, a més, secretari general del tercer congrés litúrgic de Montserrat, celebrat el 1990. Els di-aques ordenats els últims anys a Barcelona el recordem especialment per les seves xerrades, en el marc de les trobades mensuals d'aspirants i candidats. Parlava amb gran pedagogia, amb claredat i calidesa, alhora que combinava perfectament una oratòria sapiencial i intel·lectual amb el to espiritual i de pregària.

Al Cel sigui, mossèn Josep Urdeix!

Urdeix, en la celebració del Diumenge de Rams del 2009.

«Una cosa és fer
la viu-viu
a les catacumbes,
però una altra
predicar
en un desert
d'indiferència»

Carles Riera, lingüista i prevere

Carles Riera va néixer a Moià l'any 1959.

«Aprendre, adquirir nous coneixements, és sempre un goig»

Carles Riera i Fonts (Moià, 1959) és lingüista i prevere. Pertany al clergat del bisbat de Vic. Fa vint-i-sis anys va rebre l'ordenació sacerdotal: a la població d'Artés hi va fer l'etapa diaconal, durant cinc anys fou vicari a la parròquia de Crist Rei de Manresa (1996-2001), després durant quatre anys va ser rector de Ripoll i rodalia (2001-2005) i actualment ho és de les parròquies dels Prats de Rei (des del 2005) i de Sant Pere Sallavinera (des del 2007). Doctor en Filologia catalana i llicenciat en Farmàcia, ha escrit una colla de llibres, sobretot de temàtica lingüística i, més especialment, a propòsit del llenguatge científic en català. També té publicades dues obres de poesia.

Vostè va començar a estudiar la llengua amb Josep Ruaix.

Sí, va ser i és el meu mestre. Li estic molt agraït per tot el que m'ha ensenyat i m'ensenya encara. Mn. Ruaix és cosí germà de la meva mare. Ara formem el que algú ha anomenat l'Escola Lingüística Moianesa. Fent broma, a vegades, entre filòlegs, quan discutim algun punt gramatical, jo els dic: el que diu aquesta Escola «va a missa!».

Després va continuar els estudis a la Universitat de Barcelona i a la Facultat de Teologia de Catalunya.

Exactament. Sempre m'ha agradat d'estudiar. Com que no volia fer el servei militar (i vaig aconseguir de no fer-lo) anava encadenant car-

rerer l'una darrere l'altra a fi d'obtenir pròrroga d'estudis i veure si, mentrestant, s'abolia aquest servei obligatori, tal com efectivament va passar. Aprendre, adquirir nous coneixements, és sempre un goig. «El que sabem és una gota d'aigua i el que ignorem és l'oceà», deia Isaac Newton. L'etapa de formació no s'acaba mai.

Però ara exerceix la docència a la Universitat Ramon Llull.

Vaig començar a ensenyar català que tenia setze anys i no he deixat mai de dedicar-m'hi. Era el professor més jove de l'Escola Pia de Sabadell. Cursava el COU i em pagava els estudis fent classes. Agraïxo al llavors director d'aquesta escola, el P. Joan Trenchs, que confiés en mi, essent tan jove com jo era i, doncs, tan poc experimentat. Cal dir que eren aquells anys, de les acaballes del franquisme, que l'assignatura de la llengua catalana a l'escola era encara optativa i depenia de la voluntat del director de cada centre.

També ha fet cursos i curssets a Òmnium Cultural, a Rosa Sensat, al Col·legi de Doctors i Llicenciats, a l'acadèmia Vèrtex i... ara a la universitat de la Fundació Blanquerna.

Concretament a la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals i a la Facultat de Ciències de la Salut.

Parlem una mica de la dedicació al sacerdoci. Quan va sentir la vocació?

L'any passat, amb motiu de la celebració dels vint-i-cinc anys de capellà, vaig escriure un breu apunt explicant la crida com a candidat a l'orde presbiteral. Ho vaig fer en prosa i en vers [vegeu el poema «La crida», reproduït al requadre]. Jo la vaig sentir perfectament, la crida de Déu. Em va passar trobant-me en un camp de treball lingüístic al Berguedà, l'estiu de l'any 1983. Després va venir el temps de formació, i el dia de Sant Joan de l'any 1996 el Dr. Josep M. Guix, bisbe de Vic, m'ordenava de prevere a l'església parroquial de la meua vila nadiua. Com que m'havia deixat triar la data, vaig escollir la diada de Sant Joan Baptista per ser l'onomàstica del meu pare, llavors encara entre nosaltres i que va estar la mar de content. Un any abans, el 14 de maig, dia del meu aniversari, havia

rebut el diaconat a la parròquia de Sant Feliu de Torelló.

Sabem que, a l'estiu, sol anar-se'n tres setmanes en una parròquia anglesa, on substitueix el rector.

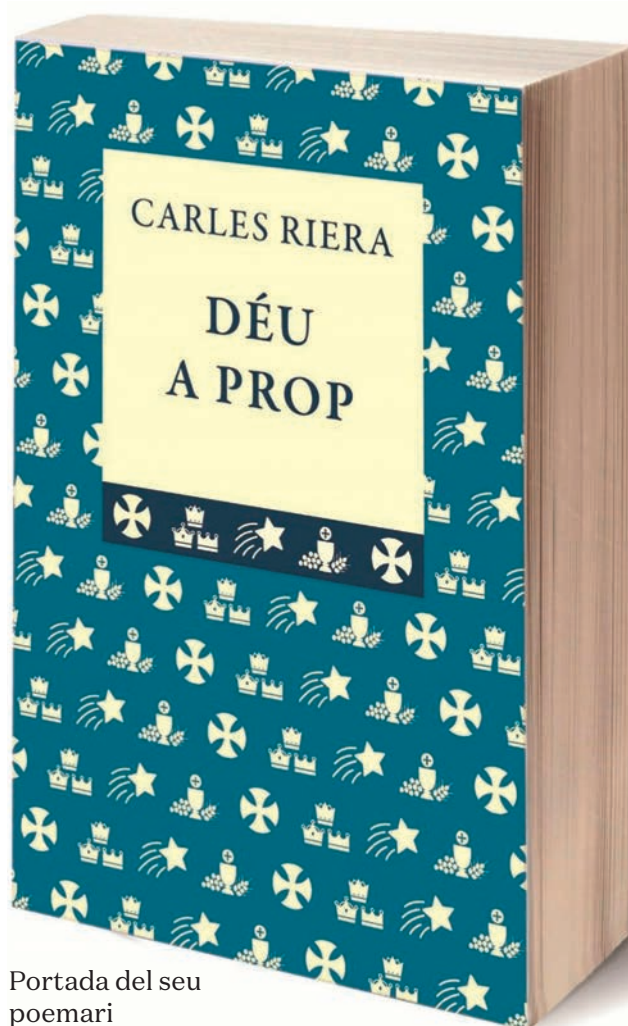
Vaig començar a anar a Anglaterra l'estiu de 1999 i, des de llavors, cada any durant vint anys seguits, fins al 2019. Ara han passat tres estius que no hi he pogut anar. Sempre substituint el capellà irlandès Fr. Dermot O'Neill, primer a la Church of Our Lady of the Immaculate Conception & St Joseph de la Roman Catholic Parish of Waltham Cross, ciutat prop del centre de Londres, i després a la Church of All Saints, de Kenton, al districte nord-oest de Londres mateix. Una experiència molt interessant, sens dubte.

En quin sentit?

Primer pel fet d'establir contacte amb els catòlics anglesos, conversant amb ells i dialogant sobre la seva visió de l'Església i de la pràctica de la fe. Després, naturalment,

«Vaig sentir la crida de Déu en un camp de treball lingüístic al Berguedà, l'estiu de l'any 1983»

«La pandèmia ens ha recordat que som fràgils, i la fragilitat ens ensenya a ser humils»

Portada del seu poemari «Déu a prop».

perquè representa una immersió intensiva en l'ús de la llengua anglesa. Va ser l'escolapi P. Josep M. Bertran qui em va orientar, al principi, com a *substitute priest*.

Actualment escriu cada setmana un comentari sobre l'evangeli del diumenge per al Full Diocesà de Vic-Solsona, oi?

M'ho va demanar el meu bisbe, Mons. Romà Casanova. Quan m'ho va proposar vaig dir «ui!». Escriure m'agrada, però reflexionar sobre uns textos sobre els quals s'han escrit milers i milers de pàgines, i mirar de no repetir-te gaire, no és fàcil. M'ha servit per repassar la teologia que vaig estudiar. Són articles breus, d'un to literari però sense pretensions.

Digu'ns un escrit seu, un de sol, del qual estigui especialment satisfet.

Un? No és fàcil triar-ne un. Potser el *Prefaci* que vaig redactar per a l'obra d'Anscari Mundó *Les Bíblies de Ripoll*, volum III (Biblioteca Apostolica Vaticana, Città del Vaticano 2002).

De què tracta el seu poemari Déu aprop (editorial Claret, 2019)?

Recull una part de la meua producció literària, amb poemes que en alguns casos podríem qualificar de circumstancials. Hi van inclosos els versos de caire marcadament religiós, en què el Verb és protagonista de l'art poètic. El llibre es divideix en quatre parts: «De Nadal a Pasqua», «Festes i celebracions», «Goigs» (en honor de patrons de pobles de l'Alta Segarra) i «Versos de rèquiem, versos de glòria». L'arquitectura de les poesies és diversa: sonets, codolades, cobles, haikus...

Com l'entén, l'art poètic?

Com deia Joan Sales, «la naturalitat és la conquesta més àrdua d'una llengua poètica». Quan ens atrevim a escriure un poema hem de fer cas de l'advertiment del filòsof austríac Ludwig Wittgenstein: «En poesia és difícil dir alguna cosa que sigui tan bona com no dir absolutament res.»

Deixant ara de banda tota la seva producció de temàtica lingüística, té altres obres publicades de motiu religiós?

Dos llibres biogràfics: *Vida del beat Francesc Xavier Ponsa* (La Tosca, Moià 1994) sobre un germà

LA CRIDA

Com petxina a cau d'orella
vaig sentir fonda la crida,
ran del cor; un punt d'estrella,
espurneig curull de vida,
s'hi va encendre de seguida.

¿Era un dolç so d'encanteri
del vaivé de les onades
dins la ment, gràvid misteri,
veu d'un vent d'ales daurades
cercant el plàcet debades?

¿Era el cant d'una sirena,
serenor de llum marina
talment la flor d'assutzena
que m'atreia, amarantina,
per la flaire que origina?

Éreu vós, immens tothora,
tan proper, tan a la vora!

C. R. F

Parròquia de Santa Maria dels Prats de Rei. Nens i nenes de primera comunió, amb els seus pares i les catequistes i Mn. Carles Riera. Diada de Corpus, any 2022.

hospitalari fill de la meua vila nadiua, immolat l'any 1936 quan només tenia vint anys, i *L'home senzill. Esbós biogràfic de Mn. Agustí Sala i Pagès* (Associació Cultural Sant Josep Obrer, Ripoll 2003), sobre un capellà del bisbat de Vic promotor de l'església de Sant Josep Obrer de Ripoll, nat l'any 1923 i traspassat en 1995.

Passem a tractar, ara, de temes més generals. Parli'ns una mica de l'impacte de la pandèmia del Covid-19 i de com li sembla que pot afectar el futur de la vida en general i de la vida de fe en particular.

Aquesta gran estrebada de tota la humanitat tindrà efectes molt negatius de cara al futur, però també alguns de positius. Em referiré únicament a alguns dels aspectes positius que intueixo que podrien venir, pensant-hi des de la nostra condició de persones al servei dels altres. Primerament, la pandèmia ens ha recordat que som fràgils, i la fragilitat ens ensenya a ser humils, i la humilitat ens permet de reconèixer l'Altre. Segonament, la pandèmia ens va tornar a fer sentir que tots som de la mateixa espècie (febles i iguals), perquè va afectar tothom (gent religiosa i gent no practicant) i va fer que haguéssim de restar confinats a casa. Qui sap si això serà una oportunitat, en endavant, perquè valorem més la importància de trobar sentit a la vida i de celebrar la fe en comunitat. En tercer lloc, ens toca d'aprendre a distingir el que és realment necessari del que resulta superflu: la fe, l'esperança i l'amor poden tornar a orientar el rumb de molts. En quart lloc, tant de bo que la sacsejada actual ens permetés de superar l'anomenada (sobretot pel papa Francesc) «globalització de la indiferència». I, finalment, caldrà veure com les noves tecnologies, que vam experimentar durant el Covid-19, poden afectar en el futur la vida sacramental de les nostres comunitats.

Ja que a vostè li agrada la prosa literària i ens deia que mira de cultivar-la en els seus articles de reflexió sobre l'evangeli de cada diumenge, faci un breu apunt sobre el panorama històric i actual, a Catalunya, de la relació fe-cultura.

Al costat de figures imprescindibles de la reflexió teològica a escala mundial (Bonhoeffer, Congar..., Hans Küng, Ratzinger, etc.), Catalunya també va tenir, en els segles XIX i XX, pensadors de categoria. Maragall era essencialment poeta, i tant en la se-

va obra lírica com en la seva obra en prosa reflecteix una visió cristiana del món. El canonge Cardó, amb una prosa rica de fons i de forma, tractà temes cristològics, eclesials i humanístics en profunditat. El Dr. Manyà pensà i escriví sobre la integritat de l'home sota l'influx de Déu. El carmelita Xiberta abordà sobretot temes d'història eclesial i altres (la gràcia, el sobrenatural, etc.). Més d'un d'aquests pensadors parla des del si d'una Església «en guerra», perseguida, humiliada, acorralada, cremada, ja sigui arran dels fets de la Setmana Tràgica, ja sigui arran dels fets de la darrera guerra incivil. Manyà, per exemple, explica què representava per a ell i per als capellans de la seva generació pensar si arribarien encara vius al cap del dia, o si, abans de pondre's el sol, ja els haurien matat, com a altres companys que sucumbiren màrtirs. Avui ens en fem creus solament de pensar-hi. Actualment el tema cru no és pas aquest, gràcies a Déu. La nostra lluita present —pacífica, és clar— és una altra: debatre's contra la indiferència de tanta gent que no rivalitzen pas contra l'Església, sinó que simplement la ignoren, és a dir, passen olímpicament de llarg d'ella, la consideren anodina, prescindible, fins i tot que repapieja, portadora d'un missatge que no els treu la son ni els estimula la gana. Sort que encara som qui-sap-los els qui creiem que solament Crist té paraules de vida eterna i paraules per a cada dia dels nostres dies. Una cosa és fer la viu-viu a les catacumbes, però una altra predicar en un desert d'indiferència.

I ara, a Catalunya...

Destacaria el bon fer d'alguns pensadors que reflexionen en veu alta sobre fe i cultura, com Pere Lluís Font, Nogués, Jou, Torralba... Entre els qui ja no hi són, a mi, particularment, m'entusiasmen dos filòsofs: el jesuïta Eusebi Colomer i el monjo montserratí Andreu Marquès, que vaig tenir de professors.

Considera que vivim en una societat hipercrítica?

El cardenal Basil Hume parlava de reconèixer-nos febles i fràgils i necessitats de gràcia i de benedicció, cosa que ens ha de dur també a ser clements i magnànims davant les mancances dels altres i a no prendre'ns nosaltres mateixos massa seriosament —deia amb el seu proverbial sentit de l'humor. Clemència, magnanimitat, sentit de l'humor... Receptes antigues que no tenen data de caducitat.

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

L'Església i Catalunya

Benvolguts i benvolgudes, les demarcacions territorials més antigues de Catalunya són les diòcesis i les parròquies. Segons una sòlida tradició, la província Tarraconense fou evangelitzada per sant Pau, i les Actes de martiri del bisbe Fructuós de Tarragona juntament amb els seus diaques, es remunten a l'any 259. En establir-se la Marca Hispànica en temps de Carlemany, es reorganitzen diòcesis i parròquies, emplaçades al mateix lloc que ocuparen les viles romanes. Per això l'historiador Jaume Vicens Vives, no gens suspecte de clerical, pogué afirmar que «a Catalunya, no solament l'Església és el mateix poble, sinó que ha emparat el naixement de la comunitat». La força civilitzadora dels monjos benedictins —amb tot el bagatge cultural, litúrgic i agrari que emanava de cada monestir— fou el complement humanístic al corpus jurídic i l'experiència pastoral aportada per bisbes i rectors. En aquest marc, es va consolidant el nou país, ajudat per uns eixos vertebradors, com el de Sant Pere

de Roda en l'art, l'abat Oliba en el reordenament eclesiàstic i polític, i el beat Ramon Llull en l'idioma i el pensament. La llengua catalana —clau de la nostra identitat— anà cohesionant la seva expressió escrita a través de la litúrgia i la predicació; i no és pas fruit de la casualitat que el text literari més antic que conservem —de finals del segle XII— sigui un petit llibret de sermons escrits per un rector de poble a la petita parròquia d'Organyà (Alt Urgell). Es tracta d'una llengua, filla del llatí, que comença a entrellucar-se entre els segles IX i XI, on comencen a aparèixer paraules catalanes i, fins i tot, frases senceres en els mateixos documents llatins.

Som els hereus d'aquest llegat, que és reconegut per la Constitució mateixa. En efecte, la Carta magna de l'any 1978 reconeix les «autonomies de nacionalitats i regions» (art. 2), i tot seguit afirma que «la riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d'Espanya és un patrimoni cultural que serà objecte d'especial respecte i protecció» (art. 3). Evitem, per tant,

polaritzacions estèrils, i maldem tots per aquest respecte i protecció. En aquesta línia, el magisteri dels bisbes catalans en els últims decennis ha afirmat repetidament i en diversos documents el fet de la identitat nacional de Catalunya, i que aquesta és un component amb personalitat pròpia dins l'Estat plurinacional espanyol. Com afirmava el meu predecessor, l'arquebisbe Ramon Torrella, la llengua, la cultura i «les institucions pròpies han de ser viscudes» «com a resposta a unes aspiracions històriques, profundes i irrenunciables que han de ser, a l'ensem, font de realisme i d'esperança».

Per a nosaltres, els creients en Jesucrist, la presència constant de l'Església en la història de la nostra terra hauria de ser no sols un testimoni de fidelitat històrica, sinó un estímul a l'hora de mantenir aquesta fidelitat encarnada en la llengua, la cultura i la identitat d'aquesta nació coneguda amb el nom de Catalunya, que avui, 11 de setembre, celebra la seva diada.

Ben vostre.

Inici de curs amb tasques pendents

SALVADOR GIMÉNEZ
Bisbe de Lleida

Comencem un nou curs pastoral. Seguint el ritme que ens marca la nostra societat i que segueixen tantes institucions, també les nostres comunitats parroquials i religioses tanquem el curs anterior en començar l'estiu i el tornem a obrir ara al setembre. Ho fem tots els anys encara que no volem caure en la rutina del temps que transcorre de forma inevitable sinó aprofitar cada període per renovar-nos i aprofundir en el nostre creixement personal i comunitari agraït a Déu el regal que ens concedeix per a lloar-lo i servir millor els nostres germans. Però convençuts com estem que no partim de zero, que tenim una història recent a la nostra esquena i que ens deixem una part dels nostres projectes sense acabar, comencem aquest curs amb noves il·lusions però amb tasques pendents que hem de continuar.

El curs passat vam dedicar molt temps a col·laborar en els treballs del Sínode dels Bisbes, iniciativa del papa Francesc per a la l'Església universal. El dia 11 de juny vam ser convocades totes les diòcesis d'Espanya per a presentar les nostres conclusions i enviar als serveis del Vaticà un document unitari, el contingut del qual de 18 pàgines va ser llegit; i, al final de la lectura, encara es va oferir als presents la possibilitat d'afegir o accentuar algunes qüestions que poguessin ser més rellevants o que s'haguessin omès. Els qui hi vam assistir érem representants de totes les diòcesis: de la nostra hi vam anar una representació de cinc membres.

El document complet el podeu trobar a la pàgina web de la Conferència Episcopal Espanyola o en la de la nostra diòcesi. Porta per títol SÍNTESI SOBRE LA FASE DIOCESANA DEL SÍNODE SOBRE LA SINODALITAT DE L'ESGLÉSIA QUE PEREGRINA A ESPANYA. També s'ha publicat en

algunes revistes d'informació religiosa. Comprovareu que aquest esdeveniment eclesial continuarà essent una preocupació per tots nosaltres durant els dos propers cursos. Per tant, és un dels temes sortosament pendent i que necessitarà de la nostra pregària i de la col·laboració que se'ns demani.

Enumero aquí només els títols del document esmentat abans: I. Relectura de l'experiència sinodal. II. El Sínode, temps habitat per l'Esperit. III Temes que han tingut una forta ressonància en el procés sinodal. IV. La força de la sinodalitat i la clau del discerniment. IV. Una mirada esperançada. Es detallen al final unes propostes concretes a nivell parroquial (promoure una nova forma d'estar en el territori, posar en marxa allà on no existeixin els consells parroquials i d'affers econòmics, afavorir els petits grups de fe); a nivell diocesà (donar més protagonisme als moviments eclesials, desenvolupar i augmentar el nombre de ministeris formalment reconeguts per als laics, prioritzar el treball en xarxa de totes les realitats que existeixen en les diòcesis) i a nivell d'Església universal (ajudar a redescobrir la vocació baptismal, ser cada cop més presents com a veu profètica en totes les dificultats, conflictes i desafiaments del món d'avui).

Hi hagué també un apèndix amb el que havien subratllat els assistents a la reunió abans referida: conversió personal, formació, litúrgia, sinodalitat, paper de la dona en l'Església, clericalisme bilateral, acollida, discerniment, pastoral familiar i joves, continuïtat del procés. També es van assenyalar tres mancances: presència dels nens i persones amb discapacitat, mirada a la pastoral vocacional, centralitat de la Paraula de Déu.

És un elenc de tasques pendents que ens obliguen i comprometen a tots.

COMENTARI DE LA PARAULA

L'amor de Déu ens desconcerta

GLÒRIA MONÉS

Probablement ens trobem en el cor del tercer Evangeli, on tenim dos temes molt estimats per Lluc: l'amor de Déu i la crida a la conversió. La clau per entendre el text d'avui és a l'inici: els pecadors s'acosten a Jesús per escoltar-lo i els fariseus murmuren contra Jesús perquè menja amb els pecadors. Lluc proposa primer dues paràboles que Jesús dirigeix als fariseus, per explicar el seu acostament als pecadors. Una paràbola és de l'àmbit dels homes i l'altra de les dones, totes dues tenen l'objectiu de posar en valor allò que s'ha perdut. El comportament del pastor és insòlit: deixa noranta-nou ovelles al desert per anar-ne a buscar una que s'havia perdut. Amb aquestes paràboles Jesús ens diu que el Pare és així de «boig». S'interessa per tot allò que s'ha perdut i que no val res. És un Pare original. El seu amor ens desconcerta i capgira la nostra manera de pensar i de veure les coses. És rellevant que tant en aquestes dues paràboles, com en la següent, la iniciativa de trobar allò perdut és del pastor, la dona i el pare, que corre cap al fill quan aquest encara és lluny i sense parar atenció a les seves paraules, mana els servents que preparin un banquet per celebrar

la seva tornada.

Ara podem entendre millor la tercera paràbola, la del fill pròdig. El fill petit representa els pecadors. Després d'esmenar-se, mostra la seva gratitud pel do i la festa que rep. El fill gran, que personifica els fariseus, és l'home religiós i observant que només es preocupa de complir els manaments i obeir. Malgrat que el seu germà perdut torna penedit a la casa del Pare i se li fa una festa per mostrar la joia d'haver-lo trobat, el fill gran encara no comprèn què significa ser fill, ser fill de Déu Pare.

Els perduts, si s'esmenen, tenen la capacitat de fer festa i compartir-la amb els altres. Els qui es consideren justos, els qui estan segurs de si mateixos, no tenen necessitat de cap festa, ja que no tenen capacitat d'esmenar-se. Només pensen en ells mateixos i en la seva imatge. Preguem perquè l'Esperit ens guïï i ens esperoni a acostar-nos i escoltar Jesús per ser testimonis d'aquest amor gratuït de Déu. També a renovar-nos i esmenar-nos sabent que el Pare, de lluny estant, correrà cap a nosaltres ple d'alegria.

JAUME BALATEU
Bibliista

CONSULTORI BÍBLIC

QUIQUE FERNÁNDEZ

Coordinador de l'Escola d'Animació Bíblica

Què ens vol ensenyar la transfiguració de Jesús? (i II)

Al costat d'aquesta clau rellevant trobem altres aspectes destacables:

- Jesús no és un *all star* que viu d'una aparença *fashion*. Al contrari, no es vol quedar en allò superficial, i per tant el Pare ens dirà «escolteu-lo», és a dir, permetem que entri a les nostres vides i atorguem-li un lloc i un temps privilegiats.

- Resulta curiós que, de sobte, desapareguin Moisès i Elies. Jesús es converteix en el centre de la nostra mirada per convertir-se en l'únic centre de la nostra vida. És, a més, una molt bona «pista» perquè la nostra vida de fe i de comunitat no es quedi «ancorada» en el passat.

- La proposta de Pere té una doble lectura. D'una banda, el «fer tres tendes» és una referència clara a la festa jueva dels Tabernacles (o de les Tendes). Comporta, doncs, el simbolisme d'ancorar-se en el judaisme.

- D'altra banda, també denota una certa recerca d'una expressió «gloriosa» de la religió, que s'allunya de la veritable Glòria de Déu perquè pretén aquesta glòria des d'una dreuera còmoda sense passar per la Creu.

- I resulta molt interessant que els mani que no expliquin a ningú el que han vist fins després de la Resurrecció. Només des de l'esdeveniment pasqual ho podrem entendre, tot cobrarà sentit i l'aparent derrota serà victòria definitiva.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge XXIV de durant l'any

Lectura primera

Ex 32,7-11.13-14

El Senyor es desdigué del mal que havia amenaçat de fer al seu poble

Lectura del llibre de l'Èxode:

En aquells dies, el Senyor digué a Moisès: «Ves, baixa a la plana: s'ha pervertit el teu poble, que tu havies fet pujar de la terra d'Egipte. De seguida s'han desviat del camí que jo els havia prescrit. S'han fet un vedell de fosa i l'han adorat, li han sacrificat víctimes i diuen: "Poble d'Israel, aquí tens els teus déus, els qui t'han fet sortir d'Egipte."» Peraixò el Senyor digué a Moisès: «Veig que aquest poble és rebel al jou. Deixa'm que s'inflami la meua indignació i no en deixaré rastre. Després et convertiré en un gran poble.»

Però Moisès apaivagava el Senyor, el seu Déu, i li deia: «Senyor, per què s'encén el vostre enuig contra el vostre poble, que heu fet sortir de la terra d'Egipte amb gran poder i amb mà fortia? Recordeu-vos d'Abraham, d'Isaac i d'Israel, els vostres servents; recordeu que els va jurar per vós mateix i els va dir: "Faré que la vostra descendència sigui tan nombrosa com les estrelles del cel, i tot aquest país que jo us havia dit el donaré als vostres descendents i el posseiran per sempre."»

Llavors el Senyor es desdigué del mal que havia amenaçat de fer al seu poble.

Salm responsorial

50

Compadiu-vos de mi, Déu meu, vós que estimeu tant; vós que sou tan bo, esborreu les meves faltes; renteu-me ben bé de les culpes, purifiqueu-me dels pecats.

R. Aniré a trobar el meu pare i li diré: Pare he pecat.

Déu meu, creeu en mi un cor ben pur, feu renéixer en mi un esperit ferm.

No em llenceu de la vostra presència, ni em prengueu el vostre esperit sant. *R.*

Obriu-me els llavis, Senyor, i proclamaré la vostra lloança. La víctima que ofereixo és un cor penedit; un esperit que es penedeix, vós, Déu meu, no el menyspreu. *R.*

Al·leluia

2Co 5,19

Déu, en Crist, ha reconciliat el món amb ell mateix, i a nosaltres ens confia el missatge de la reconciliació.

Lectura segona

1Tm 1,12-17

Jesucrist vingué al món a salvar els pecadors

Lectura de la primera carta de sant Pau a Timoteu:

Estic agraït a Jesucrist, el nostre Senyor. És ell qui m'ha donat forces. Li agraeixo que m'hagi considerat prou fidel per confiar-me un servei a mi, que primer blasfemava contra ell i el perseguia i l'injuriava. Però Déu s'apiadà de mi, perquè quan encara no tenia fe no sabia què feia. La gràcia del nostre Senyor ha estat pròdiga amb mi, juntament amb la fe i l'amor en Jesucrist.

Això que ara et diré és cert, i del tot digne de crèdit: que Jesucrist vingué al món a salvar els pecadors, i entre els pecadors jo soc el primer. Però Déu se n'apiadà perquè Jesucrist pogués demostrar primerament en mi tota la grandesa de la seva paciència, fent de mi un exemple dels qui es convertiran a la fe i tindran així la vida eterna.

Al rei de tot el món, Déu únic, immortal, invisible, honor i glòria pels segles dels segles. Amén.

Evangelí

Lc 15,1-32

Al cel hi haurà alegria per un sol pecador convertit

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc:

En aquell temps, veient que tots els cobradors d'impostos i els altres pecadors s'acostaven a Jesús per escoltar-lo, els fariseus i els mestres de la Llei murmuraven entre

ells i deien: «Aquest home acull els pecadors i menja amb ells.» Jesús els proposà aquesta paràbola: «Qui de vosaltres, si tenia cent ovelles i en perdia una, no deixaria en el desert les noranta-nou i aniria a buscar la perduda fins que la trobés? I quan l'hagués trobada, oi que se la posaria tot content a les espatlles i, arribant a casa, convidaria els amics i els veïns dient-los: "Veniu a celebrar-ho: he trobat l'ovella que havia perdut?" Us asseguro que al cel hi haurà també més alegria per

un sol pecador convertit que no pas per noranta-nou justos que no necessiten convertir-se.

»I si una dona tenia deu monedes de plata i en perdia una, no encendria el llum i escombraria la casa i la buscaria amb tot l'interès fins que la trobés? I quan l'hagués trobada, oi que convidaria les amigues i les veïnes dient-los: "Veniu a celebrar-ho: he trobat la moneda que havia perdut?" Us asseguro que hi ha una alegria semblant entre els àngels de Déu per un sol pecador convertit.» [...]

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIAI II)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 4)

Setembre

11. DIUMENGE

Diumenge XXIV de durant l'any, Verd. Lectures: Èxode 32,7-11.13-14 / Salm 50 / 1 Timoteu 1,12-17 / Lluc 15,1-32

SANTORAL: beat Bonaventura Gran, prev.; Protus i Jacint, mr.; Teodora Alexandrina.

12. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: 1 Corintis 11,17-26.33 / Salm 39 / Lluc 7,1-10. O bé: *Santíssim Nom de Maria* (ML), Blanc.

SANTORAL: *Mare de Déu de Lluc*. Guiu, pel.; beat Miró, prev.

13. DIMARTS

Sant Joan Crisòstom (MO), Blanc. Lectures: 1 Corintis 12,12-14.27-31a / Salm 99 / Lluc 7,11-17

SANTORAL: Felip.

14. DIMECRES

Exaltació de la Santa Creu (F), Vermell. Lectures: Nombres 21,4-9 /

Salm 77 / Joan 3,13-17

SANTORAL: Crescenci, mr.; Ròsula, mr.

15. DIJOUS

Mare de Déu dels Dolors (MO), Blanc. Lectures: Hebreus 5,7-9 / Salm 30 / Joan 19,25-27

SANTORAL: Caterina de Gènova, viuda; Nicomedes, mr.

16. DIVENDRES

Sants Corneli i Cebrià (MO), Vermell. Lectures: 1C 15,12-20 / Salm 16 / Lluc 8,1-3

SANTORAL: Edita, vg.; beat Víctor III, p.

17. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: 1 Corintis 15,35-37.42-49 / Salm 55 / Lluc 8,4-15. O bé: *Sant Robert Bel-larmino* (ML), Blanc; *Santa Hildegarda de Bingen* (ML), Blanc. Vic: *Dedicació de la catedral* (S), Blanc.

SANTORAL: Ariadna, mr.; Coloma, vg. i mr.; Pere d'Arbúes, prev. i mr.

El Sant 16 SETEMBRE

Sant Cebrià de Cartago

Durant els primers segles de l'Església el cristianisme llatí va florir amb intensitat a les actuals Algèria i Tunísia. D'aquelles terres, en van sortir teòlegs i sants de primera línia, el més famós dels quals és sant Agustí. Un altre sant nord-africà de gran importància anterior al bisbe d'Hipona va ser sant Cebrià de Cartago (c. 200 – 258).

Pertanyent a una família pagana benestant, havia rebut una formació excel·lent i era mestre de retòrica. Convertit al cristianisme d'adult gràcies a una predicació, en poc temps va ser ordenat i escollit bisbe de Cartago. Al capdavant de la diòcesi es va mostrar partidari de readmetre els cristians que durant les persecucions haguessin apostatat, sempre que fessin una penitència pública molt rigorosa. Sant Cebrià també és conegut per haver lluitat contra les heretgies i, sobretot, per ser l'autor de nombroses obres teològiques i morals, que el converteixen en un dels grans Pares llatins de l'Església. Durant la persecució de l'emperador Valerià va ser detingut i, en no voler abjurar de la fe en Crist, va morir màrtir.

La santificació del dia i del treball

EMILI VILLEGAS ARTACHO
Delegat diocesà de Pastoral
Sacramental i Litúrgia d'Urgell
mossenemili@gmail.com

La Litúrgia de les Hores és l'expressió privilegiada de la pregària cristiana. Si ens hi fixem, la nomenclatura d'aquest tipus d'oració està formada del substantiu «Litúrgia» en la mesura que forma part del culte públic de l'Església, és a dir, pertany plenament al cos eclesial perquè el manifesta i l'implica (cf. *Sacrosanctum concilium*, 26). Però, no podem deixar de banda que, a la vegada fa referència i es compon «de les Hores», ja que és essencialment la pregària destinada a santificar les hores tant del dia com de la nit per una antiga tradició (cf. Ordenament General de la Litúrgia de les Hores 10).

Una mirada històrica resulta indispensable, no només per acollir les grans línies evolutives que han fet que hagi arribat fins a nosaltres tal com la coneixem ara, sinó també per advertir-ne l'origen. I és que com totes aquelles realitats essencials de la Litúrgia, el fonament d'aquesta pregària no és només d'origen bíblic sinó que es desprèn de la vida de Crist mateix. Pels evangelis sabem que Jesucrist pregava contínuament: quan el Pare revela la missió a què l'envia, abans de cridar els Apòstols o quan beneeix Déu en la multiplicació del pa, són només alguns exemples (cf. OGLH 4).

Després de la seva mort i resurrecció, la primera comunitat cristiana es reunia igualment per pregar, tal com ens ho recorda moltes vegades el llibre dels Fets dels Apòstols (cf. Ac 2,42).

A més, aquesta pregària es realitzava en hores determinades: a la primera hora del dia, quan la nit s'esvaïa amb la sortida del sol o quan en fer-se fosc s'encenien els llums (cf. OGLH 1).

Ell ens va ensenyar que «hem de pregar sempre sense perdre l'esperança» (Lc 18,1) i nosaltres, obeint fidelment aquest advertiment, no deixem mai de pregar (cf. OGLH 10). Celebrant degudament, doncs, aquest cant de lloança és quan realment la veu de l'Esposa parla a l'Espòs. Més encara, és Crist mateix, que en unió amb el seu cos, eleva al Pare la seva pregària (cf. SC 84).

Si després de llegir tots aquests arguments encara no ens sentim prou valents per abraçar aquesta pregària de l'Església, podem recordar que aquesta és l'oració de tots els batejats i que el Concili Vaticà II recomanà que els laics també la recitessin (cf. SC 100). Ja no és un patrimoni exclusiu dels clergues i de la vida religiosa.

Altrament, les noves tecnologies han facilitat admirablement l'ús dels tradicionals quatre volums indispensables per poder realitzar-la al llarg de tot l'any litúrgic i, gràcies a l'aplicació dirigida a mòbils del Centre de Pastoral Litúrgica, la trobem en català. També la Conferència Episcopal Espanyola ha realitzat la seva versió per recitar-la en castellà. Tota una inversió per continuar lloant el Senyor sense parar i intercedir per la salvació de tot el món (cf. SC 83).

Per crear un món millor (i II)

ROSER MARIA SERRA BERENGUERAS

Per què no fem que «el que mogui el món sigui la voluntat de l'amor»?

Per què no cuidem més les persones i el nostre planeta?

Sabem què hi hem vingut a fer, en aquesta terra? Hem vingut clarament a estimar-nos.

I les persones que són a la presó? No penseu que poden haver tingut males conductes perquè els seus pares no els han educat bé o han tingut males companyies que els han posat a fer males accions? I vosaltres, creieu que és humà estar tancat entre quatre parets i que no et perdonin pel que pots haver fet? No creieu que tothom es pot equivocar?

Us agrada aquest món en què vivim? A mi, no, però gens, gens. Hauria de ser un món on ens ajudéssim més els uns als altres.

Qui vol viure en un món amb armes, amb fam, amb pobresa, amb malalties, amb dolor...? A més, si ets pobre, estàs exclòs d'aquesta societat.

Tal com està muntada la nostra societat, no trobeu que és molt injusta? Què en penseu?

Hauries de poder triar sempre què vols fer amb el teu temps, que tu mateixa fossis mestressa del teu temps: poguessis fer un voluntariat a la Creu Roja o a Càritas, anar a la piscina, al gimnàs, caminar, córrer, anar a la biblioteca, trobar-te amb un amic, anar al cinema, al teatre o a un concert. Ser feliç, vaja.

També podríem viure en comunitats: potenciar la germanor.

No seria millor que tots fóssim missioners? Que ens cuidéssim i ens estiméssim molt els uns als altres?

No hi ha cosa més altruista que la persona que vingui a estimar i a donar-ho tot per ajudar el seu germà. Amb poca cosa n'hi ha prou per viure: una família que et doni amor, un plat a taula, una casa per viure, roba... és tot el que necessites.

I vosaltres: «Voleu canviar el món»? Doncs posem-hi solució! «El nostre món vol un canvi radical»: «fem que el nostre món no el mogui els diners sinó la bona voluntat de l'amor»; «creem un món nou, ple d'oportunitats per a tothom sense fer cap diferència per ningú»; «ajudem-nos els uns als altres»; «per un món compartit i saludable»; «tinguem cura del nostre planeta i medi ambient».

«Que sapiguem valorar més els propis valors de les persones del nostre voltant, que no pas els defectes. Perquè tothom té coses bones i aquestes coses bones és el que hem de valorar de les persones que ens envolten i coneixem.»

«Lluitem per abolir les presons i per construir una societat en què només regni la pau, la fraternitat, la comprensió, l'alegria i que el motor principal del món sigui la voluntat de l'amor. Lluitem per construir una societat més justa.»

Postals des d'Andalusia

Acompanyants a l'estiu

A poc a poc, la figura de «l'acompanyant» va prenent cos en l'ampli camp de la pastoral. Van desaparèixer del mapa els antics «directors espirituals», i ara, el terme actual és «acompanyants», les persones que «ens acompanyen», que «són a prop nostre», amb la seva presència física, amb els seus llibres, amb els seus articles, amb la seva paraula. Ens il·luminen les ments, ens encoratgen, sobretot, en els moments de desconsol o desànim.

Aquest estiu he trobat molts «acompanyants», me'ls he sentit molt a prop, llegint els seus llibres o articles. Per exemple, en una llista breu i densa, he retrobat Dolores Aleixandre, religiosa i biblista, que té l'art d'oferir-nos la Paraula de Déu amb metàfores suggeridores i entranyables. La Dolores ens ha ofert una nova definició de Déu: «Déu és una font estranya que va a la recerca de l'assedegat.» M'he trobat el germà Alois, prior de la Comunitat de Taizé, dient-nos que «els joves abandonen cada vegada més les parròquies, a la recerca espiritual de fórmules noves. Per això, és tan important caminar amb ells i escoltar-los». M'he trobat l'Olga Ruiz, directora de *Telva*, amb una invitació estranya: «Collu les roses mentre pugueu», malgrat que la Terra gira més ràpid. M'he trobat amb el cardenal Omella, parlant-nos de la Mare de Déu: «Maria apareix com una veritable mare que camina i lluita amb nosaltres.» M'he trobat amb Fabricio Caivano, periodista, esmentant Artaud: «Viure no és res més que abusar-se en preguntes.»

«Acompanyants» deliciosos que ens regalen un «grapats de brises» en aquest estiu tòrrid.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

«Francesc, repara la meua Església»

El greu estat d'abandonament de l'església de Sant Esteve de Caulés m'ha recordat sant Francesc d'Assís, pel seu paral·lelisme amb el que ha passat en aquesta església.

Va ser l'hivern del 1205, quan un dia sant Francesc va sortir a caminar i va entrar a l'església de Sant Damià, als afores d'Assís, que estava mig enrunada. Mentre Francesc mirava el crucifix, va tenir una visió del Crist crucificat, on va sentir que Jesús li deia: «Francesc, repara la meua Església. No veus que s'enfonsa?»

El Senyor feia referència a l'esfondrament de l'Església com a comunitat dels seguidors de Jesús, però sant Francesc va creure que es referia a l'església de Sant Damià. Per això, el sant d'Assís va anar a la botiga de roba del seu pare i va vendre les teles, perquè amb els diners es pogués reparar aquell temple. Però el rector de Sant Damià no va acceptar els diners que li va oferir Francesc, pensant-se que era una broma d'aquell jove joglar i també per por a la reacció dels pares del *Pobrissó d'Assís*.

Per això, sant Francesc va decidir quedar-se a l'església per restaurar-la ell mateix i, alhora, ajudar els pobres. La pel·lícula *Germà sol, germana lluna*, del cineasta Franco Zeffirelli, mostra d'una manera bellíssima aquest episodi de la vida de Francesc, mentre reparava l'església de Sant Damià.

Reparar l'Església és missió de tots els cristians, amb el guiatge valent i audaç del papa Francesc, perquè sigui com Jesús la va pensar: un signe de misericòrdia i d'esperança per al nostre món, servidora dels pobres, en diàleg amb la cultura i amb el món modern, oberta a l'ecumenisme i font d'alegria i de comunió. Aquest és el repte que tenim per tal de construir una Església creïble i fidel a l'Evangeli, que anunciï al nostre món la Bona Nova del Regne.

De la mateixa manera que sant Francesc va reparar l'església de Sant Damià, vuit segles després també cal arreglar l'església de Sant Esteve de Caulés, com a signe que ens mogui a reparar l'Església de Jesús.

JOSEP MIQUEL BAUSSET
Montserrat

El missatge

Crec que és molt important tenir en compte que, amb el missatge de la Jornada Mundial dels Pobres, no es tracta de tenir un comportament assistencialista cap als pobres, sinó de fer un esforç perquè a ningú no li falti el més necessari. No és l'activisme qui salva, sinó l'atenció sincera i generosa que permet acostar-se a un pobre com un germà. Cal recordar que tenim un bon nombre de sants que van dedicar la seva vida a entregar-se completament al germà necessitat.

Tant de bo que la Jornada Mundial dels Pobres esdevingui una oportunitat de gràcia per fer un examen de consciència personal i comunitari, i plantejar-nos si la pobresa de Jesucrist (la seva llibertat i confiança total en el Pare) és la nostra companya de vida fidel.

JESÚS MARTÍNEZ MADRID
Salt

Rutes espirituals

La meua enhorabona més sincera al periodista Eduard Brufau per endinsar-nos, un estiu més a través de les pàgines de *Catalunya Cristiana*, en les rutes espirituals a través de l'art i la religiositat. Enguany hem pogut conèixer els temples de Tàrraga i de Tortosa. Uns textos savis i didàctics acompanyats per les magnífiques fotografies d'Agustí Codinach, que algun dia ens agradaria veure publicats en format de llibre. Felicitats!

SALVADOR BALIU
Mollerussa

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

«La felicitat té quatre cares: l'alegria, el compromís, la satisfacció i la pau»

Juanjo Fernández, autor del llibre «Els 7 superpoders de la felicitat»

MAC

Juanjo Fernández Sola és consultor pedagògic. Imparteix activitats de formació i motivació, així com xerrades adreçades a famílies, escoles i empreses sobre temes educatius ben diversos. Acostuma a dir que «ensenyo escrivint, dibuixant... i xerrant». Ha estat professor, monitor, responsable de colònies i catequista. És autor de llibres com *La pregària de la porta* (2008), *Preguem de la A a la Z* (2012), *Com ajudar els fills a estudiar —i fer els deures del col·le!*— (2013) i *30 manaments per*

tractar amb adolescents (2015), tots publicats per Editorial Claret. Acaba d'aparèixer el seu volum *Els 7 superpoders de la felicitat*, també de Claret.

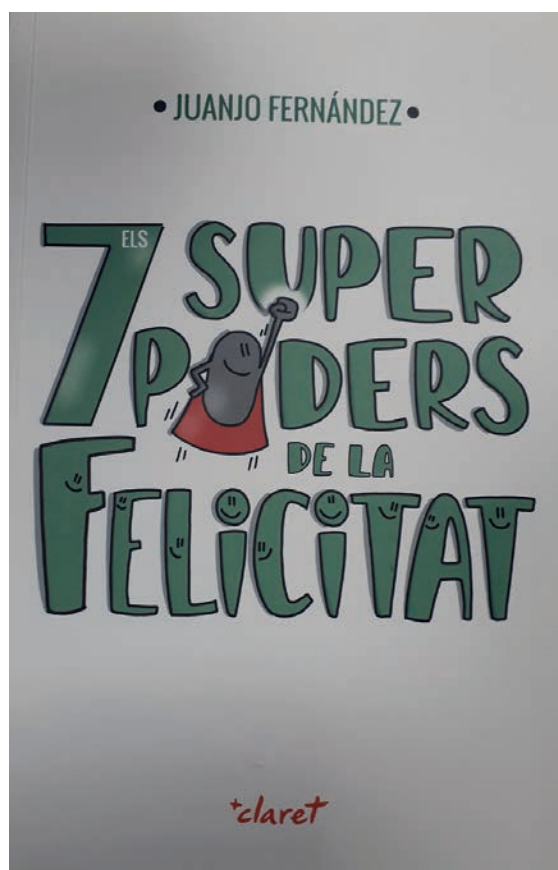
Quins són els objectius principals del teu llibre?

L'estrès, les presses, la precipitació, les preocupacions... tot plegat pot fer que la nostra vida de cada dia ens resulti feixuga i no siguem capaços de gaudir-ne. Davant d'això, espero que el llibre ajudi els lectors a alliberar-se de les preocupacions que no són tan importants, però que se'ns «mengen» per dins. I que els ajudi també a identificar idees falses sobre la felicitat i, sobretot, que els permeti descobrir i fer-se seus els set superpoders de la felicitat!

L'origen del llibre és una xerrada que vas impartir sota el títol «Ser més feliços per ser millors pares i mares». La família és el bressol de la felicitat?

La família és font de preocupacions... i de felicitat, certament. Quan mirem la nostra vida, els dies més tristos tenen a veure amb la família —especialment amb la pèrdua de familiars—, però també hi tenen a veure els dies més feliços: el nostre casament, el naixement dels fills, les vivències compartides, els gestos compartits d'amor... Per això dic que cal apostar-ho tot a la F: la F de família, la F de fills, la F de felicitat!

En una de les pàgines poses en relleu que «les coses més importants de la vida no són "coses"!». Sens dubte, una bona clau per en-

«Les “coses” no són el més important de la vida»

dinsar-se en el món de la felicitat.

Sí! Quan, al final de la xerrada, proposo als assistents que escriguin en petits papers de color verd alguna cosa que els fa feliços en aquell moment, ningú no hi escriu «el meu mòbil» o «el meu cotxe». Tothom parla de la família, dels pe tons dels fills, de la trobada amb amics, de l'amor de la parella... No és que les «coses» no siguin útils, que no les puguem apreciar i valorar, però no són el més important de la vida.

Cal una actitud determinada per aconseguir ser feliços?

No ho sé... Al llibre explico que cal desconfiar de qui digui que té totes les respostes... perquè normalment això vol dir que no ha entès les preguntes! El que sí puc dir és que la felicitat té quatre cares: l'alegria (el plaer dels sentits, el riure i la diversió), el compromís (en activitats que ens realitzen), la satisfacció (per tot el que som i tenim) i la pau (la serenor, l'atenció plena a tot el que fem i vivim). Per tant, quan fem activitats que contribueixen a l'alegria, el compromís, la satisfacció o la pau... ens estem posant en el camí de la felicitat!

Ser feliç ajuda a ser millor persona?

Jo crec que sí, perquè ajudar els altres fa feliç. Per això, «ser generós» és un dels set superpoders de la felicitat! Això no vol dir que calgui negar la tristesa o el dolor, en absolut! Ben al contrari, són indicatius d'una bona salut emocional. Però això no vol dir que la infelicitat ens faci millors. Ja ho deia sant Joan XXIII: «Mai cap mena de pessimisme no ha donat bons fruits!»

Apartir d'aquesta actitud, serà més fàcil assolir els set superpoders de la felicitat que expliques en el llibre?

Els set superpoders són estratègies senzilles però potents: pensa en positiu, elimina les queixes i les comparacions, dona gràcies, aprèn a perdonar, sigues generós, assaboreix els petits plaers de la vida i cuida't. Crec de debò que si ens proposem practicar-los, des de la humilitat i la senzillesa, ens en sortirem, serem més feliços i traslladarem aquesta felicitat a les persones que estímem!

Més temps per gaudir de les fotografies del P. Ubach

Ampliada fins al proper 8 de gener l'exposició al Museu de Montserrat

MAC
Montserrat

L'exposició *La mirada del biblista. Instants d'eternitat. El Pròxim Orient al fons fotogràfic del P. Ubach*, que dona a conèixer a la Sala Daura del Museu de Montserrat les fotografies que el biblista i orientalista P. Bonaventura Ubach (1879-1960) va fer a Síria, a l'Iraq, al Sinaí, i sobretot a Palestina, durant les primeres dècades del segle XX, es podrà visitar fins al 8 de gener del 2023. D'aquesta manera, s'amplia el període de visita, que inicialment estava previst que finalitzés el 17 de juliol passat.

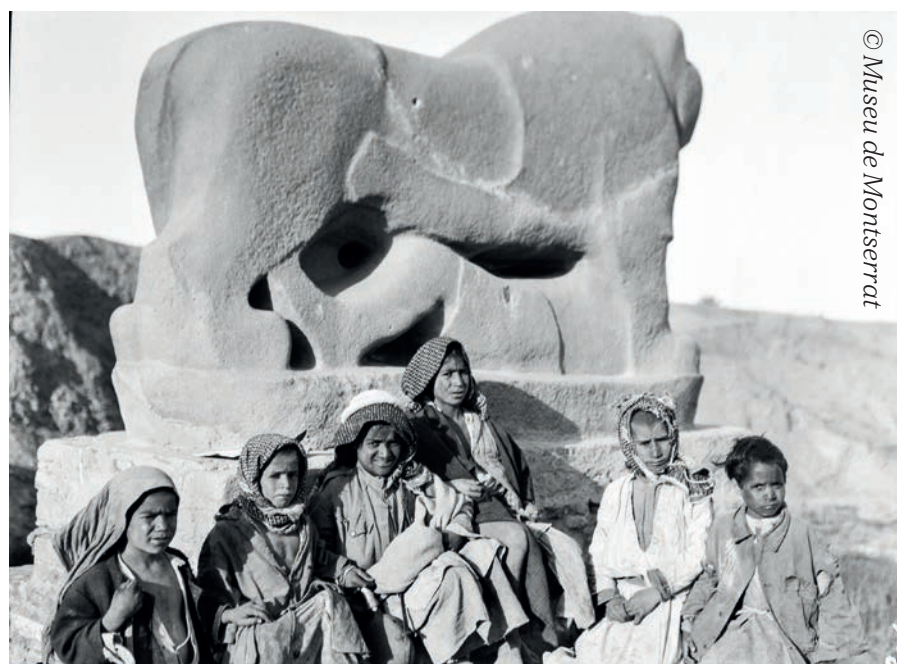
Organitzada per l'Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed) i l'Abadia de Montserrat, la mostra compta amb una selecció de les millors imatges, 76 d'entre les més de 6.000 que va realitzar el P. Ubach entre el 1922 i el 1951 en els seus vi-

atges al Pròxim Orient. Unes imatges amb què Bonaventura Ubach volia retenir sobre el paper un món bíblic que estava en via de desaparició —sota l'avenç imparable de la modernitat i els conflictes que ja es forjaven a la regió— i que utilitzaria per il·lustrar la Bíblia de Montserrat (vint-i-vuit volums, publicats entre el 1926 i el 1974; tres d'ells dedicats únicament a les imatges). Un projecte col·lectiu que va dirigir i al qual va dedicar la seva vida.

Com explica el comissari de l'exposició, l'arqueòleg Joan Eusebi Garcia Biosca, són objectiu de la càmera del P. Ubach paisatges, monuments i restes arqueològiques, formes de vida com la dels beduïns, cerimònies i rituals, comunitats cristianes i àrabs... Fotografies que li permeten evocar escenes bíbliques. Per fer-ho, s'acosta amb cura quasi etnogràfica a la població local i deixa sempre fora de focus les manifestacions de modernitat.

La mostra inclou diversos àmbits que, amb documentació i imatges, glossen la figura i l'obra del monjo i contextualitzen el moment en què, d'una banda, es posen en marxa diferents projectes de traducció dels evangelis al català i, de l'altra, s'inicien les exploracions científiques al Pròxim Orient des d'una mirada orientalista i biblista.

L'exposició té continuïtat virtual a <https://bibliotecademontserrat.cat/ubach>, on s'ofereix informació de la mostra i progressivament es podran arribar a consultar 5.000 imatges restaurades digitalment del fons fotogràfic del P. Ubach, fruit d'un projecte de recuperació i digitalització impulsat durant tres anys per l'Abadia de Montserrat i l'IEMed.

Lleó monumental a les ruïnes de Babilònia (Iraq), el 1922.

L'estrella polar pertany a la constel·lació de l'Ossa Menor.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

L'estrella polar no és sempre la mateixa

Avui us vull explicar un detall d'astronomia que probablement ignoreu i crec que us plaurà tenir-ne coneixement. Sabeu, això sí, que hi ha una estrella anomenada *Polaris*, o sigui estrella polar, que és la que pràcticament no es mou gens en el moviment diari (aparentment, és clar); n'és el centre quan tota la massa estel·lar fa la volta sencera al firmament. Aquesta rotació que es veu no és altra cosa que el resultat del gir que fa la Terra cada dia a l'entorn del seu eix, o sigui al voltant de la recta imaginària que travessa el nostre planeta pels pols nord i sud. L'estrella anomenada polar es troba molt a prop del punt que aquesta recta s'enfonsa en el cel i per això sembla que no es mogui. No és una estrella gaire brillant, encara que és ben visible a ull nu. És la que fa 48 en l'escala de brillantor de les estrelles i pertany a l'Ossa Menor. Costa poc de trobar-la: es troba en la recta imaginària que uneix les dues més brillants de l'Ossa Major.

El detall que us haig de comunicar és el que he posat per títol d'aquest article. No sempre serà aquesta estrella la *Polaris*. Per què? Molt senzill, perquè l'eix de rotació de la Terra és variable, va canviant d'orientació. No apunta sempre cap al mateix punt del cel, sinó que descriu un cercle en el firmament. Però ho fa molt lenta-

ment. Quant de temps triga per fer el cercle complet? S'ha pogut calcular molt bé: 25.800 anys. A escala de la vida humana, és com si no variés. L'estrella polar que hi havia quan vam néixer serà encara la mateixa a l'hora de la nostra mort. Però a escala de la història de la humanitat, no es pot menystenir la variació. Hem de dir, per exemple, que fa 4.500 anys, quan els egipcis anaven construint les primeres piràmides, l'estrella polar que els podia servir d'orientació era *Thuban*, de la constel·lació del Drac. I fa 2.000 anys, l'actual *Polaris* quedava encara ben lluny del lloc que ara ocupa i no hi havia cap estrella de les visibles a simple vista en el punt polar. També podem dir que d'aquí uns 12.000 anys serà l'estrella *Vega*, de la constel·lació de la Lira, que és molt brillant, la que s'haurà de considerar *Polaris*. I després d'uns 13.000 anys més, tornarà a ser polar l'actual.

Avui dia ja no cal orientar-se per les estrelles, però la humanitat de fa anys les tenia molt en compte. Sabem, per exemple, que els fenicis s'orientaven per les constel·lacions. D'això fa més de 3.000 anys. Però ara també, crec jo, és interessant saber com va el curs dels astres. Tot això també serveix per conèixer millor la gran obra de la Creació.

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

TRADICIONS REMEIERES

Propietats de les lleties

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA

Arxiver dels Caputxins

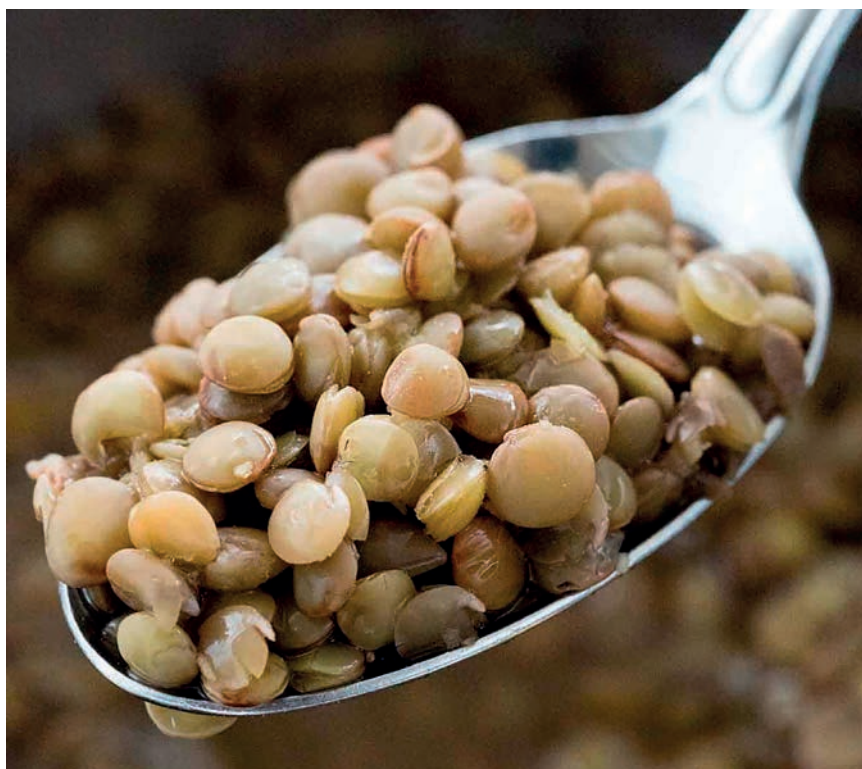
A la cuina catalana les lleties (llat., *Lens culinaris* i *Ervum lens*; cast., *lenteja*) hi són presents des d'època molt antiga. Possiblement, juntament amb les faves, siguin el primer llegum que fou conreat als nostres camps ara fa més de vuit mil anys, ja a època del neolític. Els antics religiosos les definiren com «un llegum de color pardo, petit, xato, rodó, convexo per las dos caras y molt alimentós», tot i que el metge del papa Juli III, el Dr. Andrés de Laguna († 1560), cèlebre professor de la Universitat Complutense, escrivís, al seu dia, que les lleties, menjades amb massa freqüència, «embotan la vista, dan pesadumbre al estómago y engendran muchas ventosidades», però que si són ben cuites —aplicades damunt la pell, amb mel i a guisa d'emplastre— tenen, tanmateix, «la virtud de soldar las fistulas, arrancan las costuras y mundifican las llagas» (*Acerca de la materia medicinal*, II, 98). Alguns científics que investiguen les propietats dels aliments han assenyalat la gran riquesa vitamínica, remineralitzadora i les propietats saciables de les lleties, amb uns resultats excel·lents per regular la tensió arterial i per eliminar el colesterol «dolent» o nociu.

En la civilització egípcia i romana les lleties foren les principals fonts alimentàries de les tropes, ja que aquest llegum gaudeix d'un elevat contingut de proteïna. Però perquè

les lleties siguin un aliment més complet, cal combinar-les amb arròs. Estudis recents han posat de manifest que les persones que pateixen de gota i tenen nivells elevats d'àcid úric han de limitar-ne el consum.

Sobre el conreu de les lleties, els antics hortolans conventuals manifestaren que aquest llegum «*crece muy bien en suelos pobres y ligeros que contengan algo de caliza, y se da mal en terrenos húmedos y compactos. El calor excesivo y el frío le son muy perjudiciales y nunca debe sembrarse sobre el estercolado directo. Durante su vegetación exige pocos cuidados*» (*La Huerta de san Francisco*, 77-78).

De lleties, n'hi ha una gran varietat, essent molt estimades les anomenades «pardina», que són més petites i amb un color castany fosc, i també és molt apreciada la lletia «corall», de color salmó, i, sobretot, la lletia «Du Puy», que és d'un color verdós i de gust excel·lent. A la cuina conventual i monàstica, especialment en els dies penitencials del temps hivernal, els frares caputxins menjaven al refetor les lleties guisades amb cards que, si voleu provar de cuinar-les a casa vostra, és força senzill, ja que són un llegum de fàcil cocció i no cal posar-les en remull el dia abans. A l'article vinent us vull parlar, si a Déu plau, sobre el conreu i les nombroses propietats de l'ordi.

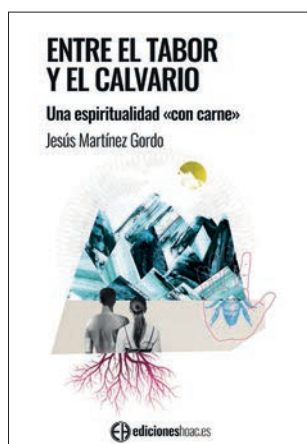
Les lleties són excel·lents per regular la tensió arterial.

SIMONE WEIL

Esta fe es la mía
San Pablo, 2022, 128 pàg.

Aquesta carta de la filòsofa i mística Simone Weil, escrita el 1942 al pare Couturier la vigília de la seva partida a Londres, on es va unir a la Resistència, i pocs mesos abans de morir als 34 anys, és un dels principals textos del seu viatge espiritual. Un escrit que revela la profunditat del seu pensament.

JESÚS MARTÍNEZ GORDO

Entre el Tabor y el Calvario
Ediciones HOAC, 2021, 244 pàg.

La dràstica davallada de la vitalitat religiosa a l'occident europeu és avui una evidència. La pràctica religiosa decau acceleradament. Actualment sorgeixen, arreu, nombrosos moviments o grups que cerquen per diferents camins una relació religiosa que ofereixi a les seves vides un sentit radical i global.

HÉCTOR SEVILLA

Asombro ante lo absoluto
Kairós, 2021, 396 pàg.

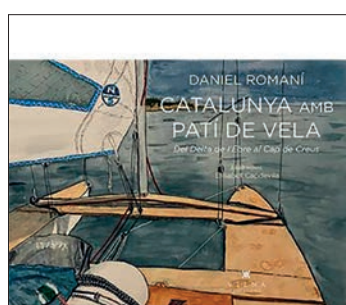
La meravella ens embolcalla. El filòsof Héctor Sevilla explica vuit actituds davant del misteri de l'absolut: experimentar el *pathos* del diví, acceptar que no es coneix Déu, suspendre el judici, reconèixer la vacuïtat, concebre allò transpersonal, recuperar l'empatia, educar de manera holística i expressar l'admiració a través de l'art.

SARA DONATI

Por donde entra la luz
Roca Editorial, 2022, 760 pàg.

Després de la mort del seu espòs, la Dra. Sophie Savard torna a casa seva, a la primavera del 1884, per reconstruir la seva vida. Amb la col·laboració de la Dra. Anna Savard, la seva amiga més estimada, cosina i companya mèdica, planeja continuar la seva feina: ajudar les dones desafavorides que la societat s'estimaria més oblidar.

DANIEL ROMANÍ

Catalunya amb patí de vela
Viena Edicions, 2022, 160 pàg.

Amb un patí de vela, el catamarà que es governa amb el moviment del cos, inventat a Catalunya fa un segle, el periodista Daniel Romani va recórrer l'estiu del 2021 tota la costa catalana, del delta de l'Ebre al cap de Creus. Aquest text és el seu quadern de bitàcola, il·lustrat amb aquarel·les d'Elisabet Capdevila.

MARTA BATALLÉ

El paradís no era això
Empúries, 2022, 278 pàg.

En un edifici del barri barceloní del Raval viuen els tres personatges d'aquesta novel·la: la Mai, l'Helena i el Santos. L'escriptora Marta Batallé elabora una mirada crítica i plena d'humanitat envers la societat accelerada d'avui, entreteixint les vides d'uns personatges inoblidables que jutgen el món amb dolorosa lucidesa.

CRÍTICA DE CINEMA

MERCÈ LAJARA

Llicenciada en Biologia i doctora en Bioètica

EL AGENTE TOPO

DIRECCIÓ: Maite Alberdi

INTERVENEN: Sergio Chamy, Rómulo Aitken, Marta Olivares, Berta Ureta, Zoila González, Petronila Abarca, Rubira Olivares
MÚSICA: Vincent van Warmerdam
Documental, vellesa
Xile

86 minuts

Més enllà de l'Alzheimer

El dia 21 de setembre se celebra el Dia Mundial de l'Alzheimer, proclamat per l'Organització Mundial de la Salut (OMS). Des d'aquesta secció del setmanari volem fer-ne esment i solidaritzar-nos amb aquesta diada. Per això proposem la pel·lícula xilena *El agente topo* (2020), de Maite Alberdi.

El agente topo va ser nominada als Oscars com a millor film documental de l'any 2021. Tot i ser catalogada en aquest gènere, és cert que hi ha un argument al darrere i, per tant, fa més atractiva la informació que es vol transmetre.

Sergio, un home de 83 anys, ha estat seleccionat en un càsting pel detectiu privat Rómulo. La seva missió serà investigar un possible cas de maltractament en una residència. Ell serà el topo que s'infiltrarà a la llar de jubilats. Però la seva edat farà que tingui força dificultats amb la tecnologia que ha de fer servir per dur a terme la seva recerca i serà un dels motius de les escenes còmiques del llargmetratge.

L'amistat amb algunes de les usuàries revela les situacions, vivències i sentiments que embolcal·len l'ambient de la institució. Les seves troballes s'allunyen del que esperaven, però mostra una realitat més crua: la solitud.

Un parell d'escenes, de les quals hem reproduït literalment el llen-

guatge que es fa servir, ens aproparan al contingut del film. Davant l'arribada d'un nou «resident», un grup de senyores mantenen la següent conversa: «*Tenemos que invitarlo a la mesa*», diu animada una d'elles. «*Mientras tanto se acostumbra*», respon l'altra. «*Si es que se acostumbra, porque algunos no se acostumbra*», replica la primera. «*A lo mejor le gusta la soledad*», segueix l'altra. «*Depende. A mí me da pena cuando traen así a las personas que pueden ser todavía autovalentes (autónomas) en su casa y las traen acá.*»

No saben que el nou arribat és un infiltrat. Aquest, al final, més que donar l'informe que li han demanat a partir de la seva investigació, el que fa és expressar la seva opinió. «*Los residentes se sienten solos. No los vienen a visitar y a algunos los abandonaron. La soledad es lo más grave de este lugar.*»

Per bé que es mostra una trista realitat, el film està amarat d'humor, sensibilitat i tendresa, facetes també de la malaltia. No tots els malalts d'Alzheimer arribaran a viure en una residència. De fet, sempre que es pugui és millor que s'estiguin a casa seva. Tanmateix, convidem els qui en tenen cura i els lectors d'aquestes ratlles a veure-hi més enllà de la malaltia. Ells potser no ens coneixen, però nosaltres sí que sabem qui són ells.

AMB BON HUMOR

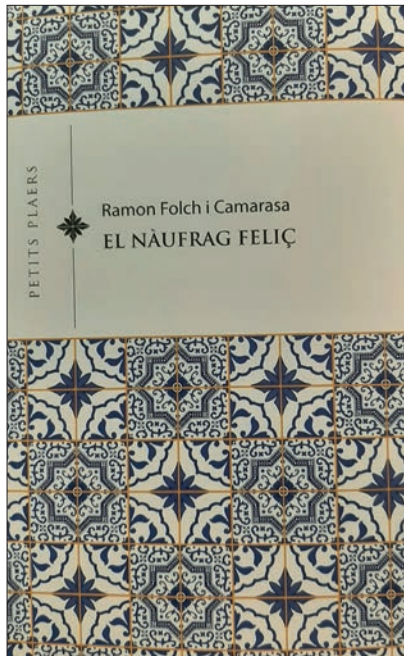

CRÍTICA LITERÀRIA

PERE FÀBREGUES I MORLÀ
Llibreter

Petita joia literària

RAMON FOLCH I CAMARASA
El naufrag felíç
Viena Edicions, 2022, 184 pàg.

Fer la ressenya d'un llibre si et sents amic de l'autor podria ser perillós, però no és el cas, perquè jo me'n sentia més admirador que amic i, sobretot, perquè la meua relació amb en Ramon sempre va ser a l'entorn dels llibres. No sé quantes edicions es van fer del seu *Bon dia, pare!*, però, com a llibreter, en vam vendre un munt.

Potser us hauria anat bé endur-vos aquest llibre de mida petita per llegir sota un arbre, però si heu tornat de vacances i encara esteu una mica emmandrits, també us anirà bé per prendre embranzida i retornar al màgic món de la lectura.

He de dir que l'humor sensible i culte de l'autor és intermitent en tota l'obra, fins i tot en el moment en què un podria caure en la sensibleria, ell ho salva fent-nos somriure. I fins aquí us puc explicar.

M'ha encantat que es recuperés aquesta petita joia; perdó, petit plaer, que confesso se m'havia escapat. M'ha donat ocasió de passar-ho bé llegint i de poder homenatjar, amb aquesta petita ressenya, el fill de l'home que, amb les seves novel·letes, em va ensenyar, sense ell saber-ho, el català llegit.

Que tot el que us he dit no us distregui de cercar el llibre i passar una bona estona de lectura amable.

L'humor sensible
i culte de l'autor
és intermitent
en tota l'obra

RAUXA

La vida escrita de les llengües (I)

Cada llengua de la humanitat arriba a l'expressió literària d'una manera única. Algunes ens sorprenen en assolir el seu màxim apogeu just en els primers textos que posen per escrit. Aquest és el cas de la literatura grega, la qual enceta la seva mil·lenària història —que encara avui continua— amb *la Ilíada* i *l'Odissea* d'Homer, cànons per antonomàsia de tota la cultura occidental. Una altra literatura que només començar ja esdevé model per admirar i imitar és l'occitana que, de la mà dels trobadors, posa les bases de tota la poesia europea posterior. Per desgràcia, aquell floriment medieval s'ha vist estroncat en època moderna per la pèrdua de vigor de la llengua, avui al límit de l'extinció a causa de l'oficialitat exclusiva del francès com a idioma d'estat.

El català i el castellà difereixen força en el seu desenvolupament literari. El primer coneix una perllongada esplendor, que dura gairebé tres segles, ja en la primera etapa del seu desenvolupament literari. És el beat Ramon Llull qui —després de meritoris textos relativament breus, com les *Homilies d'Organyà*— tot d'una eleva la llengua a una maduresa insospitada, i ho fa amb un nombre i varietat d'escrits fora del que és comú. Aquesta esplendor baix medieval, que es clou amb l'obra mestra de Joanot Martorell, *Tirant lo Blanc*, coincideix de ple amb l'època de màxima hegemonia de la Corona d'Aragó; al mateix temps que s'executen grans retaules gòtics i magnífiques basíliques, també la llengua aconsegueix una bellesa pròpia, tant en prosa com en vers. La literatura catalana neix i es desenvolupa en el món medieval i mediterrani, un àmbit cultural i geogràfic que Martorell immortalitza en la seva gran novel·la, justament, perquè en vida d'ell començava a declinar en benefici d'un nou món.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

DIADA NACIONAL

El **diumenge 11 de setembre**, a les 10.00, la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat convoca la tradicional eucaristia en sufragi i acció de gràcies pels defensors de les llibertats catalanes i per tots els patriotes que han lliurat la vida al servei de Catalunya. Serà a la basílica de Santa Maria del Mar de Barcelona, presidida pel P. Josep M. Soler, abat emèrit de Montserrat.

NIT DE LES RELIGIONS

El **dissabte 17 de setembre**, a les 19.30, vespres; a les 20.00, dansa contemplativa al monestir de Sant Pere de les Puel·les de Barcelona (c/ Anglí, 55 – Barcelona).

SANTA TECLA

El **dissabte 17 de setembre**, a les 20.00, amb motiu de la festa parroquial de Santa Tecla, concert de lloança i adoració *Veus unides per Santa Tecla* (av. Madrid, 107 – Barcelona).

Girona

CATEDRAL

El **dimecres 14 de setembre**, a les 9.00, festa de l'exaltació de la santa creu a la catedral de Girona: litúrgia de les hores i missa conventual.

MARE DE DÉU DE LES ALEGRIES

El **diumenge 18 de setembre**, a les 12.00, aplec de la Mare de Déu de les Alegries a Lloret de Mar: missa solemne amb la participació del cor Alba de Prima, sardanes, jocs infantils i dinar de germanor.

CATEDRAL

El **diumenge 18 de setembre**, a les 12.00, homenatge a Mn. Florentí Lluís a l'església parroquial de Bàscara.

Sant Feliu de Llobregat

SANTA MARIA DE CERVELLÓ

El **diumenge 18 de setembre**, a les 11.00, el bisbe Agustí Cortés presideix l'eucaristia a l'aplec de Santa Maria de Cervelló i en l'aniversari dels 100 anys de la reconstrucció del temple de Santa Maria per l'equip de l'arquitecte Puig i Cadafalch.

Solsona

SANTUARI DEL MIRACLE

El **cap de setmana del 23 al 25 de setembre**, jornades *Construir la pau «de les espases en faran relles»*. Més informació: tel. 973 291 699.

Tarragona

ORGUE

El **diumenge 11 de setembre**, a les 19.00, concert d'orgue de Mons. Valentí Miserachs a la parròquia de Sant Jaume Apòstol d'Ulldemolins.

Terrassa

CATALONIA SACRA

El **dissabte 17 de setembre**, a les 10.30, visita guiada a la façana dels apòstols de la catedral de Terrassa amb Bernat Puigdollers. Inscripcions: www.cataloniasacra.cat

Vic

GOIGS

El **dissabte 17 de setembre**, a les 17.00, presentació del llibre *Goig a Jesús. L'evangelí del diumenge* de Mn. Sebastià Codina. Hi participaran l'autor, Mn. Jordi Castellet i Mn. Joan Torra al santuari de la Mare de Déu de l'Ajuda de Balenyà.

MUSEU EPISCOPAL DE VIC

Els **diumenges de setembre**, a les 10.30, activitat familiar (nens a partir de 5 anys) *Mira, toca, olora i escolta l'art en família*.

COVA DE MANRESA

El **cap de setmana del 30 de setembre al 2 d'octubre**, exercicis espirituals en la vida quotidiana amb David Guindulain, s.j., Alicia Guidonet i Jaume Casassas. Més informació: tel. 938 720 422.

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

 /catalunyacristiana

 @catcristiana

 catcristiana

 Catalunya Cristiana

Director: Mn. Miquel Ramón Fuentes

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra
Lingüista: Montserrat Pibernat
Fotògraf: Agustí Codinach

Col·laboradors d'aquesta setmana:
Jaume Balateu, Pilarín Bayés, Agustí Borrell, Pere Fàbregues, Quique Fernández, Juanjo Fernández, Bernat Folcrà, Antonio Gil, Mercè Lajara, Salvador Manich, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, David Pagès, Joan Pallarès-Personat, Bet Pursals, Anna M. Rifà, Sebastià Taltavull, Mariona Téllez, Emili Villegas

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat

publicitat@catalunyacristiana.cat

subscripcions@catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:
Macià Grau

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

CARME MUNTÉ MARGALEF

La granadina Ester Palma, missionera consagrada de l'Associació Servidors de l'Evangelí de la Misericòrdia, porta setze anys a Corea del Sud, a la ciutat de Daejeon, on treballa per a l'evangelització, els joves, la pau i la reconciliació. Acaba de publicar un llibre: *El catolicismo en Corea del Sur* (Labor Viva)

L'Església de Corea no va sorgir per l'evangelització dels missioners estrangers, sinó per la vivència i l'anunci de la fe de les mateixes comunitats de laics. Què implica això per al present i el futur evangelitzador?

Ens parla de com n'era, d'avancada, aquesta Església en què eren els mateixos batejats els qui anunciaven la fe en els seus ambients i feien que l'Església anés creixent. Com que a poc a poc l'Església coreana també s'ha anat clericalitzant i el paper del capellà ha cobrat moltíssima importància, ara és el moment de reprendre els inicis. D'altra banda, en molts moments l'Església a Corea ha estat molt significativa perquè ha sabut respondre les preguntes de les persones. De nou, en aquest futur evangelitzador, els toca als laics coreans descobrir quines són les ferides i les preguntes significatives que es formulen els homes i què pot aportar-hi el catolicisme.

Quins són els trets propis de ser missionera a Corea del Sud?

Qualsevol missioner té el repte de saber l'idioma, la cultura, les religions i la manera de relacionar-se de les persones. Són trets molt a l'estil de l'encarnació de Jesús, de molta paciència, d'entrar des de baix, d'aprendre, de fer-se un amb les persones i d'anar descobrint el que el catolicisme aporta.

Com treballa l'Església a Corea per guarir les ferides de la divisió respecte de Corea del Nord?

A la nostra diòcesi tenim la Comissió per a la Reconciliació amb Corea del Nord, que fa una feina excel·lent des del punt de vista educatiu i d'acollida de refugiats polítics. D'altra banda, l'Església es prepara per a la missió al nord, però

Ester Palma, missionera a Corea del Sud

«Quan descobreixen que valen pel que són i no pel que tenen, els joves coreans canvien completament»

estraïta encara d'un treball remot.

El moment actual és d'una missió més activa?

És el moment d'aprofundir sobre la missió necessària a Corea del Sud i de prendre consciència que és una missió en sortida. L'Església no es pot quedar esperant la gent, ha de sortir, crear nous espais de trobada i acostar-se molt més a les perifèries socials. L'Església ha de trobar camps on ser significativa per la seva caritat, perquè així les persones hi vegin una resposta de tendresa i misericòrdia. Molts catòlics que han abandonat la fe poden tornar a l'Església si s'adonen d'aquest rol tan important en el camp social i caritatiu.

Quina és la feina amb els joves,

acostumats a un ambient de molta competitivitat?

Per als joves, descobrir que Déu els estima tal com són és un dels aspectes més importants, perquè contraresta la competitivitat i la manera com els tracta la societat coreana, on valen pel que tenen. Quan descobreixen que valen pel que són, perquè han estat volguts i estimats per Déu, els joves canvien completament. En aquest sentit, en la nostra feina potenciem que els joves es trobin amb altres joves, que participin en missions a països pobres com les Filipines i en voluntariats amb persones vulnerables i marginades. Es tracta de treure'n el millor, de no veure'ls com a objecte de missió, sinó com a agents de misericòrdia.

ROCA,
100 ANYS
D'HISTÒRIA

més a la teva
botiga Roca
i a **roca.es**

Tota una vida junts formant part
de la vida de moltes famílies, tenint cura
de tu i dels teus.

Roca es projecta cap a un futur
cada vegada més net i confortable,
oferint-te els productes més innovadors,
per fer-te la vida més fàcil.

Ja hem començat a escriure un nou futur
amb tu, el futur comença ara.

Roca